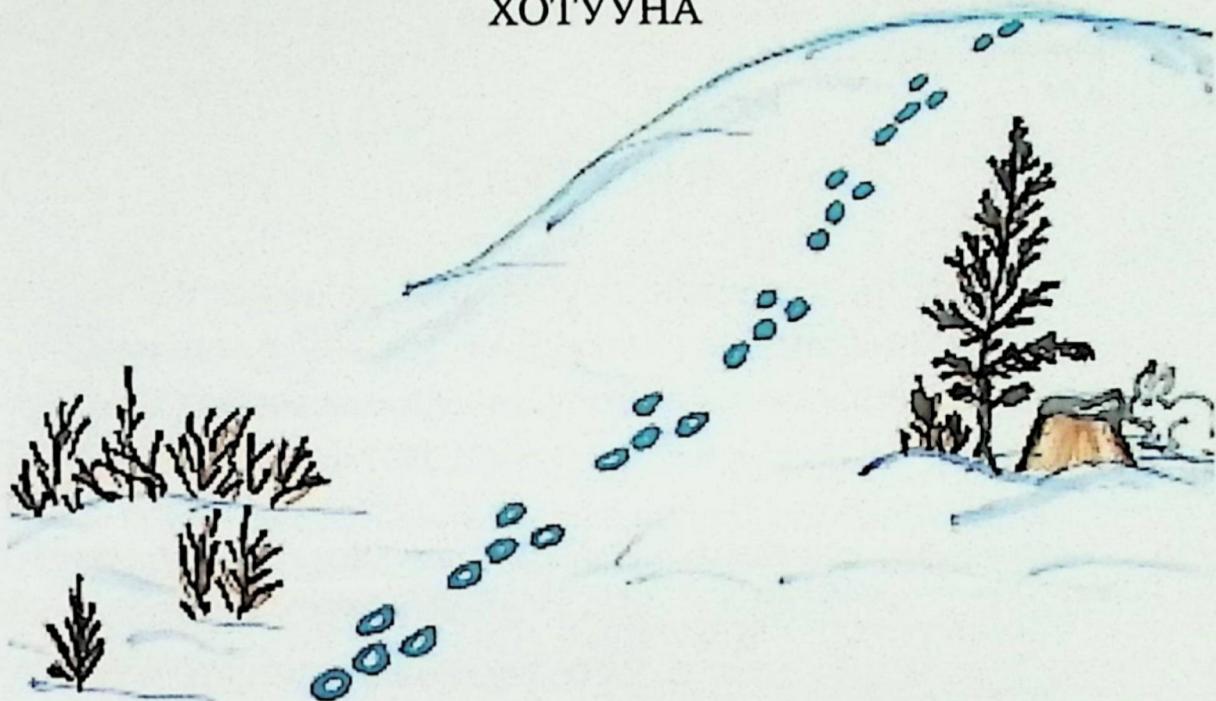

ХОТУУНА

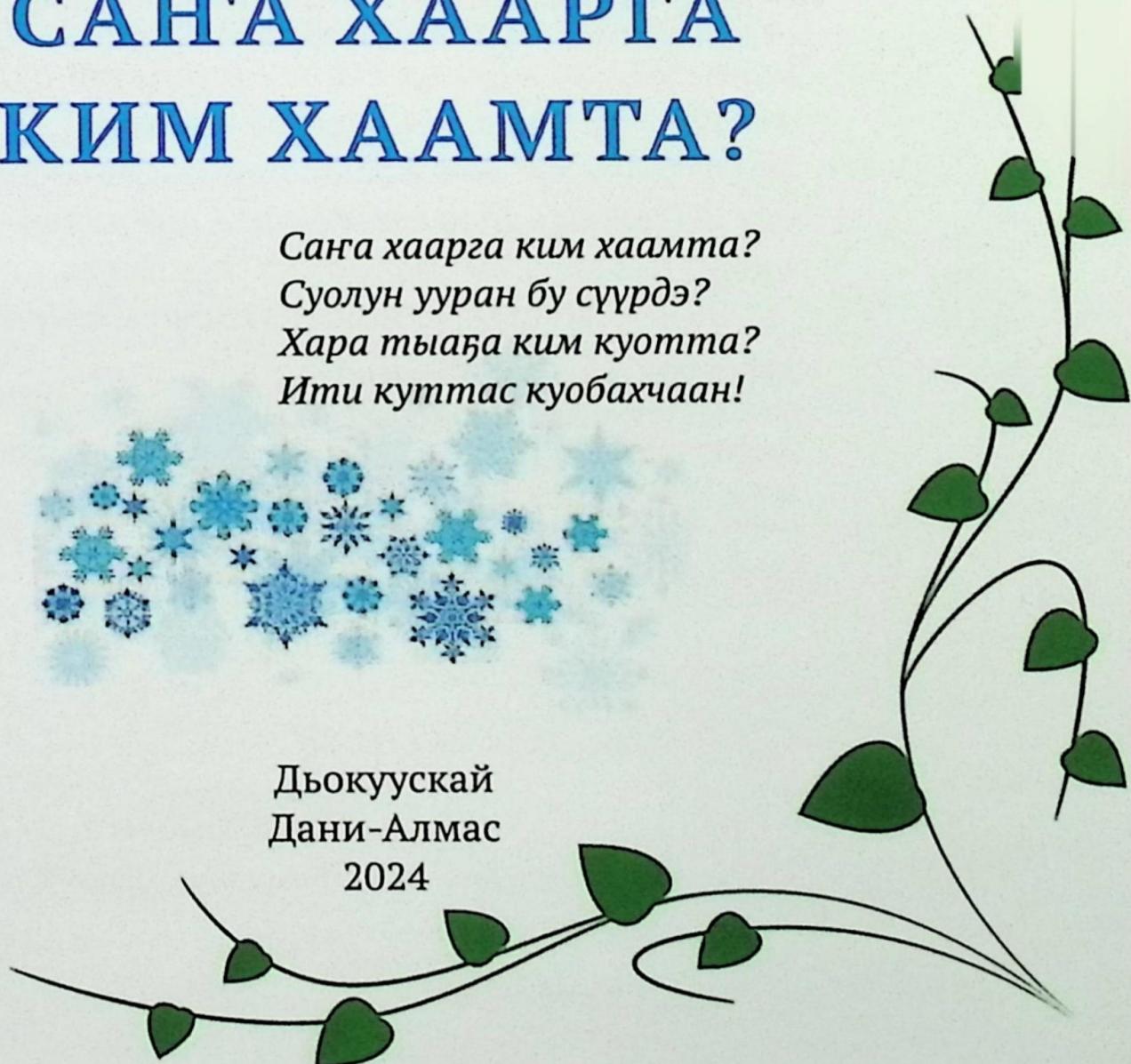

САНГА ХААРГА КИМ ХААМТА?

*Санга хаарга ким хаамта?
Суолун ууран бу сүүрдэ?
Хара тыаңа ким куотта?
Ити куттас куобахчаан!*

Дьокууский
Дани-Алмас
2024

УДК 821.512.157-1 Корякина-Хотууна
ББК 84(2=634.1)5я44
К70

Кинигээ ааптар уруүйдара киирдилэр

К70 **Корякина-Хотууна, Римма Иннокентьевна.**
Санга хаарга ким хаамта?: хохоннор / Хотууна. — Дьюкуус-
кай: Дани-Алмас, 2024. — 76 с. Текст; непосредственный
Агентство СИР НБР Саха

Кинигээ ааптар оюулорго аналлаах Саха сирин кыылларын
тухунан уонна көрдөөх оствуоруя хохонноро киирдилэр.
Кыра саастаах уңуяаан оюулоругар ананар.

УДК 821.512.157-1 Корякина-Хотууна
ББК84(2=634.1)5я44

© Корякина Р. И.- Хотууна, 2024
© Оформление. ООО «Компания «Дани-Алмас»», 2024

ААН ТЫЛ

Бу кинигэбэ төрөөбүт дойдубутугар ханык кыллар, үөннэр-көйүүрдэр баалларын, кинилэр хайдах майгылаахтарын туһунан оюлорго аналлаах кылгас хохоннор бэчээттэннилэр.

Ордук дьүүннүүр, тыаһы үтүктэр тыллардаах хохоннор элбэхтэр. Дьүүннүүр тыл саха тылын кэрэ-бэлиэ уратыта буоларын өссө Өксөкүлээх Өлөксөй этэн туар. Дьүүннүүр тылы таба тутуннааха уус-уран айымныны хайдахтаах курдук киэргээтэрин, тупсаарын, олоххо чугаһатарын этэ да барыллыбат диэн сурийааччылар бэлиэтээн этэллэрэ. Оннук нымманан тыыннаа ѿымсытан, уобарастар тас мөссүөннэрин, хамсаныыларын, кыллары киһилии ойуулаан, сангардан, майгылаан оюо тийиймтиэ буоллун диэн сурийдум.

Римма Корякина-ХОТУУНА

Сурийааччылар сойуустарын норуоттар икки ардыларынаа ѿы түмсүүтүн, Саха Өрөспүүбүлүкэтин

Сурийааччыларын сойууһун чилиэнэ, Саха Өрөспүүбүлүкэтин култууратын туйгуна, «Чурапчы» аяар-сурийар түмсүү салайааччыта

САҢЫЛ

Албын саңыл
Булчут бэрдэ,
Кини эрдэ
Бултуу баар.

Халынг хаары
Хаңан оймуур,
Суолун ууран
Хаарга ооннуур.

Сымса саңыл
Олус түргэн,
Сыты билэн
Аһын булар.

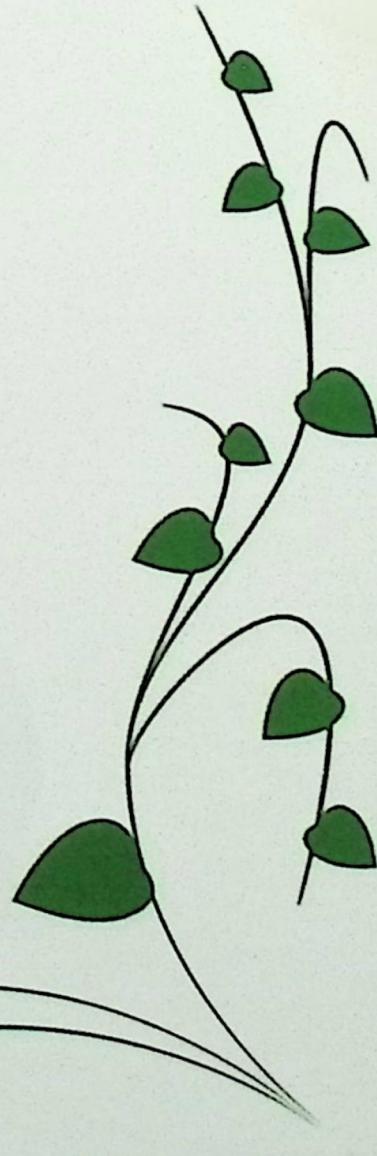

КУОБАХ

Манган куобах
Хаарга саһар,
Манган буолан
Көстөн биэрбэт.

Үүн кулгаах,
Хара харах,
Быһый атах,
Сүүрээр ыраах.

Куттас куобах
Туора ойор,
Туохтан эрэ
Куотан хаалар.

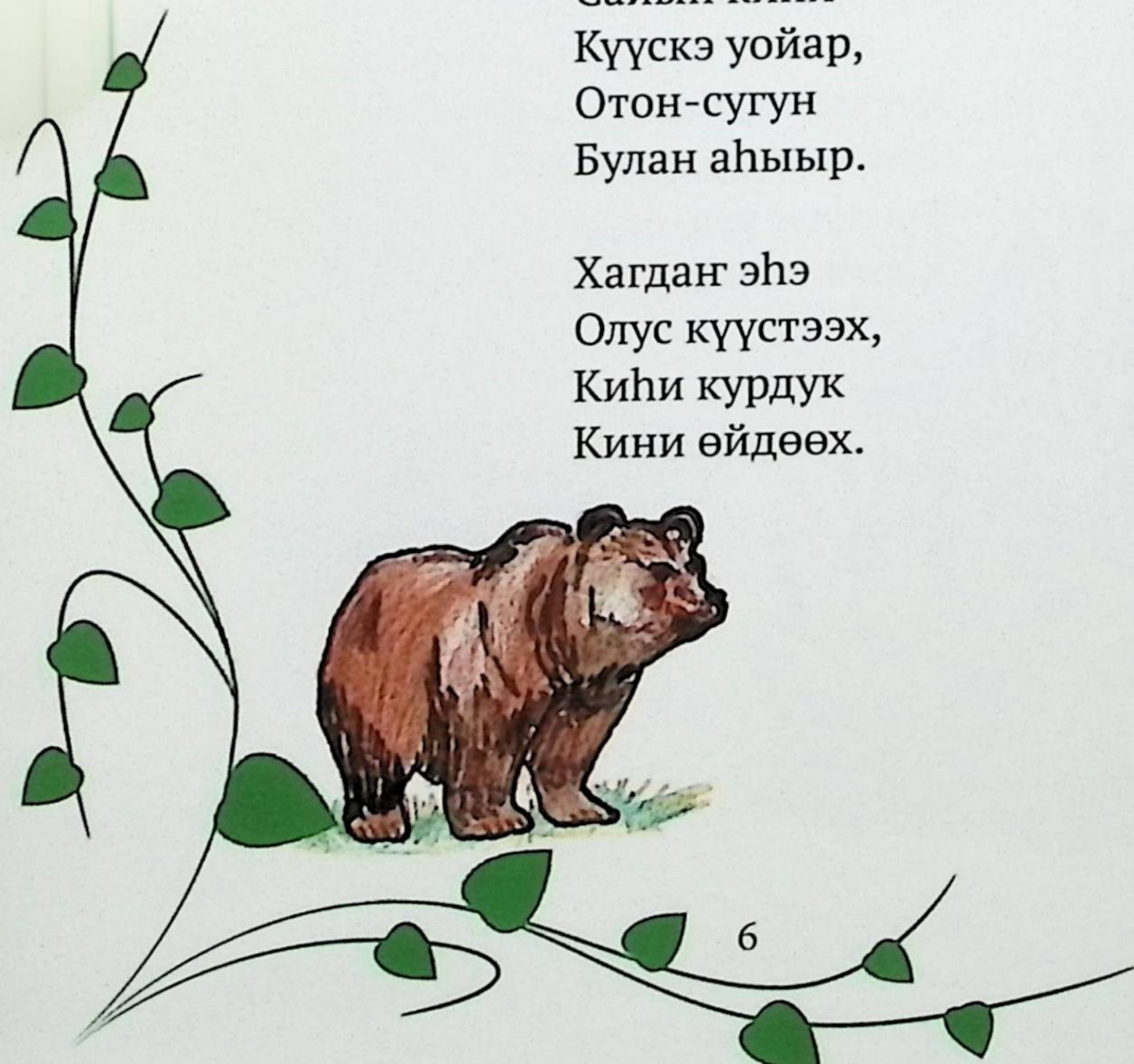
ЭҢЭ

Тыаңа эһэ
Арҗах хастар,
Тымныы кыһын
Онно кыстырыр.

Арҗах иһэ
Сылаас буолар,
Сааскы кэмнгэ
Биирдэ тахсар.

Сайын кини
Күүскэ уойар,
Отон-сугун
Булан аһыыр.

Хагданг эһэ
Олус күүстээх,
Киһи курдук
Кини өйдөөх.

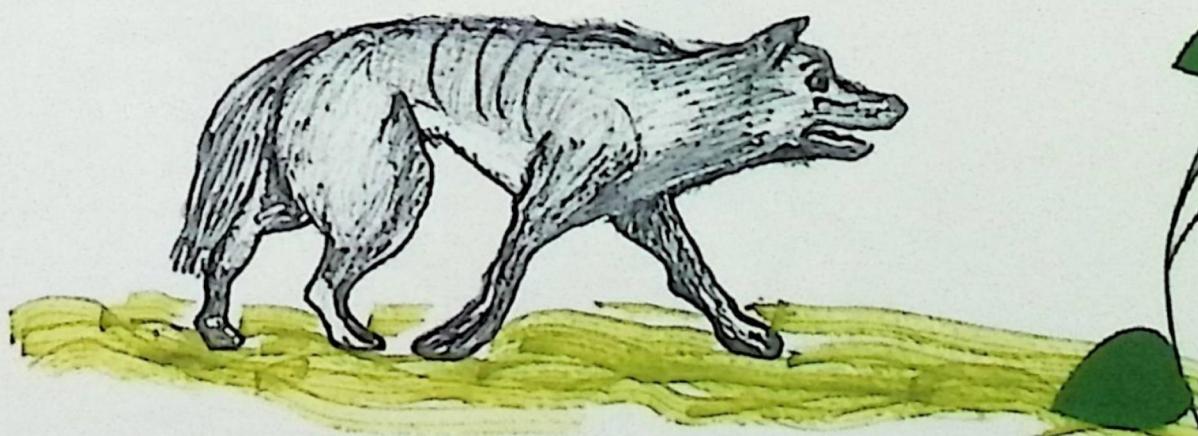

БӨРӨ

Торжон бөрө —
Ардай ахыы
Күнү быха
Бултаан ахыыр.

Сыты билэн
Сиэлэн иһэр,
Булду ирдээн
Тыаңа сүүрэр.

Саха сылдъан
Саба түһэр,
Кыылы тардан
Сиэмэх дэтэр.

МОНОГОДОР

Көхсө дьураа,
Ойуу-сурдаа,
Түүтэ кылгас,
Чараас соңус.

Тииккэ ыттар,
Маска саһар,
Ыраах куотар,
Сүтэн хаалар.

Аха кыра —
Отон сыыһа,
Тыаңа тэллэй
Олус дэлэй.

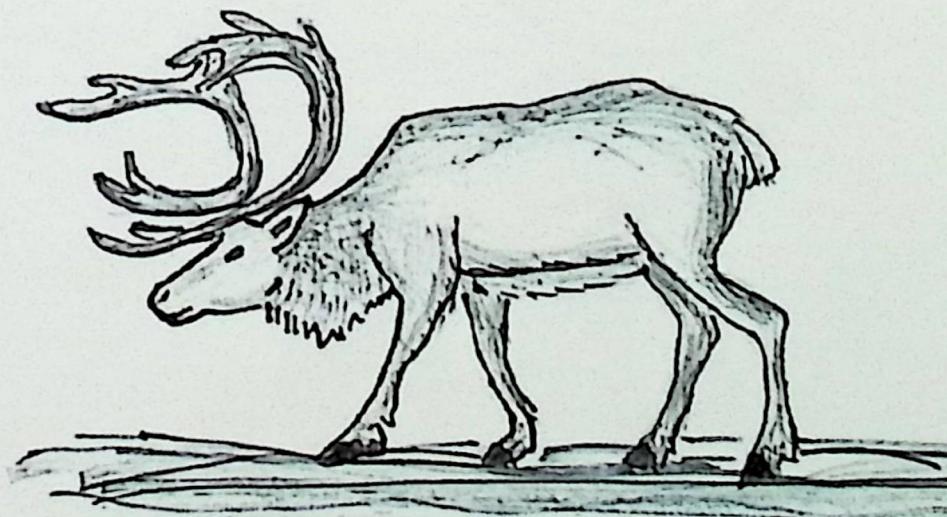

ТАБА

Хоту дойду
Мааны кыила
Муона салаа,
Унун ураа.

Халынг хаартан
Ингнэн турбат,
Тымныы тыалтан
Сahan хаалбат.

Сыыдам таба —
Бастынг көлө,
Аллаах таба —
Түргэн мингэ.

ТАЙАХ

* * * * *
Хара тыа мааны кыла
Аарыма тайах буолар,
Кини олус улахан
Адаархай салаа муостаах.

Ыраах сүүрээр, сылайбат
Үрдүк быһый атахтаах,
Кыра тыастан соһуйбат
Чуордук истэр кулгаахтаах.

Таптыыр аһа от-талах,
Үрэх сиргэ сылдъааччы,
Сайын үөнтэн күрэнэн
Ууга киирэн турааччы.

ТУРТАС

Туртас быйыл элбээбит,
Дойду аайы тэнийбит,
Илин энгээр дэлэйбит,
Манна эмиэ үөскээбит.

Туртас түргэн атахтаах,
Түөрэм кыра туйахтаах,
Хара чоңул харахтаах,
Сырдык көп кутуректаах.

Туртас оту сөбүлүүр,
Лабыктаны да аһыыр,
Сэбирдэңи кэбийэр,
Сири-уоту кэрийэр.

СИЭГЭН

Сиэгэн диэн сиэмэх кыл,
Үүн хойуу түүлээх,
Кылгас суон атахтаах,
Сытыы тынгырахтаах.

Эхэ курдук күүстээх,
Сытыы элбэх тиистээх,
Кылы туан аһыыр,
Түргэн, сымса эбит.

Сиэгэн булчут бэрдэ —
Тайах этин сүгэр,
Тыаца ыраах илдьэр,
Оннук кыхахтаах дииллэр.

ТИИНГ

Тиихи сайын булбаккын,
Түүтэ кугас буолуоңа,
Оттон кыһын билбэккин,
Хара түүлээх куотуоңа.

Оннук сылга хайаан да
Түүтүн-өнгүн тупсаар,
Оннук айбыт айылңа —
Кыылтан-сүөлтэн саһыаар.

Тиингмит олус сүрэхтээх,
Күнү быһа үлэлээх,
Кини эмиэ мэйийилээх,
Сиргэ түһэр сэргэхтээх.

Кыһын тонгмот, тулуурдаах,
Үрдүк тиииккэ уйалаах,
Өйүн-өйдөөх ханаастаах,
Отон-тэллэй ууруулаах.

КИИС

Баай хара тыа
Мааны кыла,
Күндү түүлээх
Киис кыыл буолар.

Куоска курдук
Тыаһа сухтук
Сылдъан бултуур,
Аһын буолар.

Тииккэ ыттар,
Онно сытар,
Ыттан куотар,
Сahan хаалар.

БЭДЭР

Бэдэр тыаңа кирийэр,
Тыаңа сухтук үктэнэр,
Куоска курдук быһылаах,
Кулгааңыгар киистэлээх.

Бэдэр сиэмэх кыыл буолар,
Араас кыылы тутан сиир,
Тынгыраңа сыйтылар,
Атахтара сыйдамнар.

Бэдэр өйдөөх кыыл эбит,
Булдун кистиир идэлээх,
Ону хойут булан сиир,
Аччыктаабат бэйэлээх.

КЫРЫНААС

Кырынааспыт сымсатын,
Синнигэхин, уүнүн,
Харахтара сыйтытын,
Атахтара кылгаһын.

Кыракатын көрүмэн,
Кытыгырас кыл бэрдэ,
Бэйэтиттэн кыралар
Куттаналлар, куоталлар.

Кини кыһын манхайар,
Куобах курдук туртайар,
Сайын түүтэ кытархай,
Саһан сылдъар өнгнөнөр.

Кутуругун төбөтө
Киэргэл курдук харалаах,
Арай түөһэ саһархай,
Күндү түүлээх диэн буолар.

АНДААТАР

Андаатар бултанар кыл,
Саха сиригэр элбэх,
Балыгынан, отунан
Аһыыр эбит үксүгэр.

Андаатар күөлгэ үөскүүр,
Элбэх оңону төрүүр,
Кини ууга дьиэлэнэр,
Онно умсан күрэнэр.

Андаатар үлэһит кыл,
Отунан уйаланаар,
Бугул курдук үрдэтэр,
Кыстыкка бэлэмнэнэр.

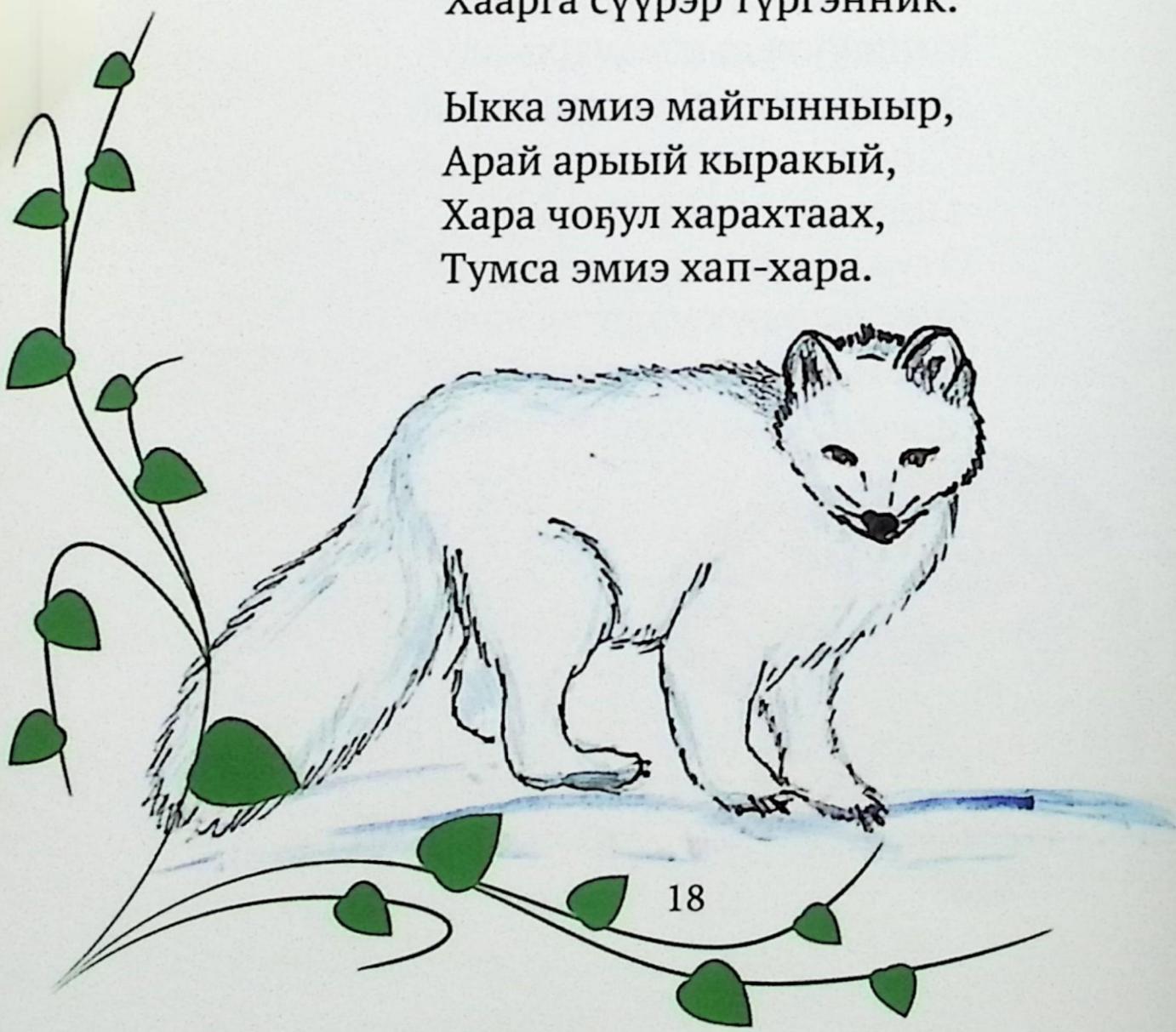

КЫРСА

Кырса туундара кыла,
Күнду түүлээххэ киирсэр,
Түүтэ манган дьүүннээх,
Хаарга, мууска көстүбэт.

Кини эмиэ сиэмэх кыыл,
Саһыл курдук сылбырђа,
Сыты билэр ыраахтан,
Хаарга сүүрээр түргэнник.

Үкка эмиэ майгынныыр,
Арай арыый кыракый,
Хара чоёул харахтаах,
Тумса эмиэ хап-хара.

КУЛААЙ

Кини табаттан бөдөн,
Үүн синнигэс муостаах,
Атахтара уүннаар,
Харахтара сыйылар.

Тура сылдар кулгаахтаах,
Кылгас көп кутуруктаах,
Дьикти кэрэ көстүүлээх,
Олус сэргэх бэйэлээх.

Мааны муона саас түхэр,
Күүн санга муос үүнэр,
Кыбынгы түүтэ уүн,
Сайынгы түүтэ кылгас.

ЧУБУКУ

Үраах хоту дойдуга,
Үрдүк тааска, хайаңа
Үөскүүр эбит чубуку,
Бараан курдук обургу.

Кини муоһа эриллэн
Сытыыта да суюх буоллар
Күүскэ онон туһанаар,
Оңус курдук харсыһар.

Таастан тааска ыстанар,
Сууллан түспэт, хатаастар,
Кыылтан оннук күрәнэр
Чыпчаал хайа үрдүгәр.

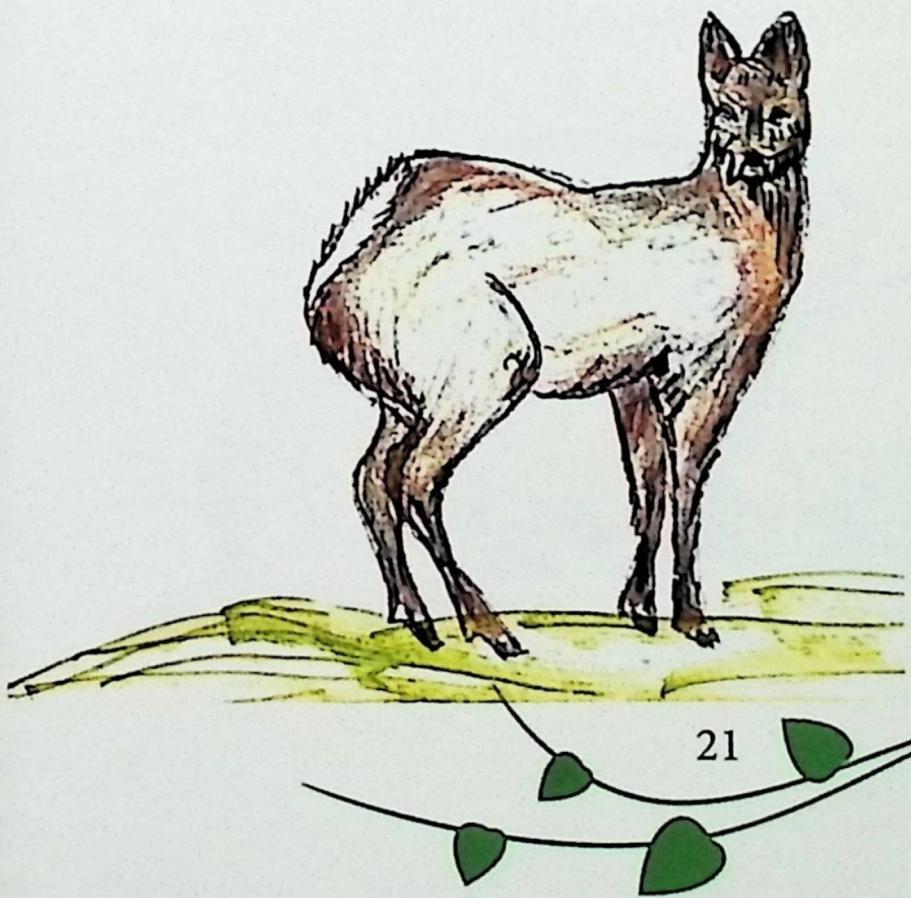

БҮҮЧЭЭН

Бүүчээн тыаттан ырааппат,
Киэн хонууга тахсыбат,
Кыра тыаһы да истэр,
Сэргэх буолан кирийэр.

Кини бытаан кыл эбит,
Төнгөөрүнгнээн хардыылыыр,
Ол эрээри куттанан
Сүүрэн хаалар ыраатан.

Чоңул хара харахтаах,
Кыра түөрэн туйахтаах,
Охсунарга туналаах
Сытыы уүн аһылаах.

ДЬАБАРААСКЫ

Дьабарааскы хонууга
Хороонноро элбэхтэр,
Онно киирэн куотарга
Үчүгэйэ сүрдээхтэр.

Куотан иһэн чардыргыыр,
Хорос гынан олорор,
Тугу эрэ сыйтыргыыр,
Кутуругун хоротор.

Сыһыы сири кэрийэр,
Ону-маны кэбийэр,
Кыһын хороон иһигэр
Сааһы күүтэн утуйар.

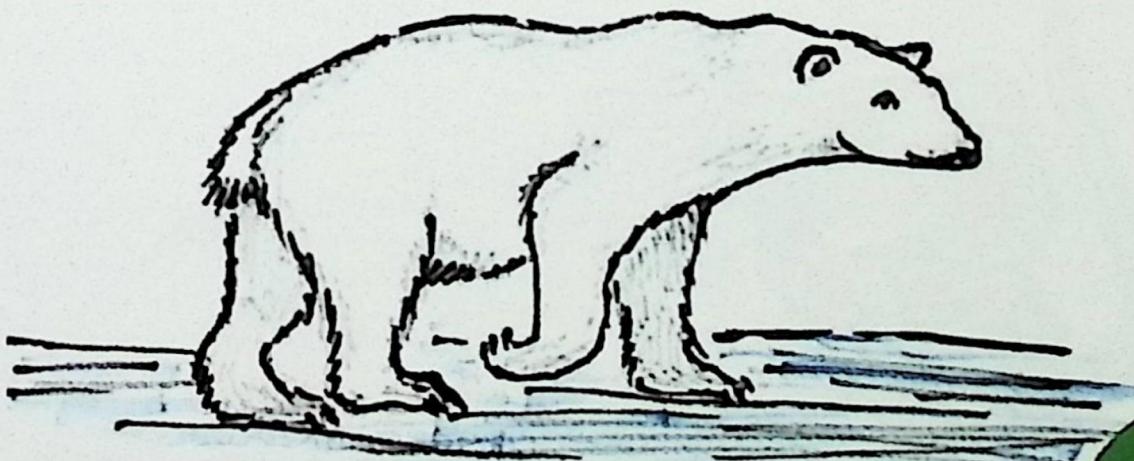

ҮРҮНГ ЭҢЭ

Үрүнг эңэ сиэмэх кыл,
Балык сиирин ордорор,
Хоту муустаах муораңа
Муус аннынан да умсар.

Кини олус улахан
Аарыма эңэ буолар,
Атактара модьулар,
Кулгаахтара кыралар.

Муустаах ууну сөбүлүүр,
Онно харбаан сөтүөлүүр,
Тымныы кыһын утуйбат,
Тыалтан, хаартан куттаммат.

КУТУЙАХ

Кутуйах уоруйах
Түүнэри сүүрэлийр,
Ас таһар, кэбийэр,
Хостору кэрийэр.

Кыракый кутуйах,
Уп-уһун кутуруктаах,
Бытыктаах, кулгаахтаах,
Түөрт кылгас атахтаах.

Куоскагтан куттанар,
Хороонго күрэнэр,
Хапкаантан сэрэнэр,
Хаптарыам диэн билэр.

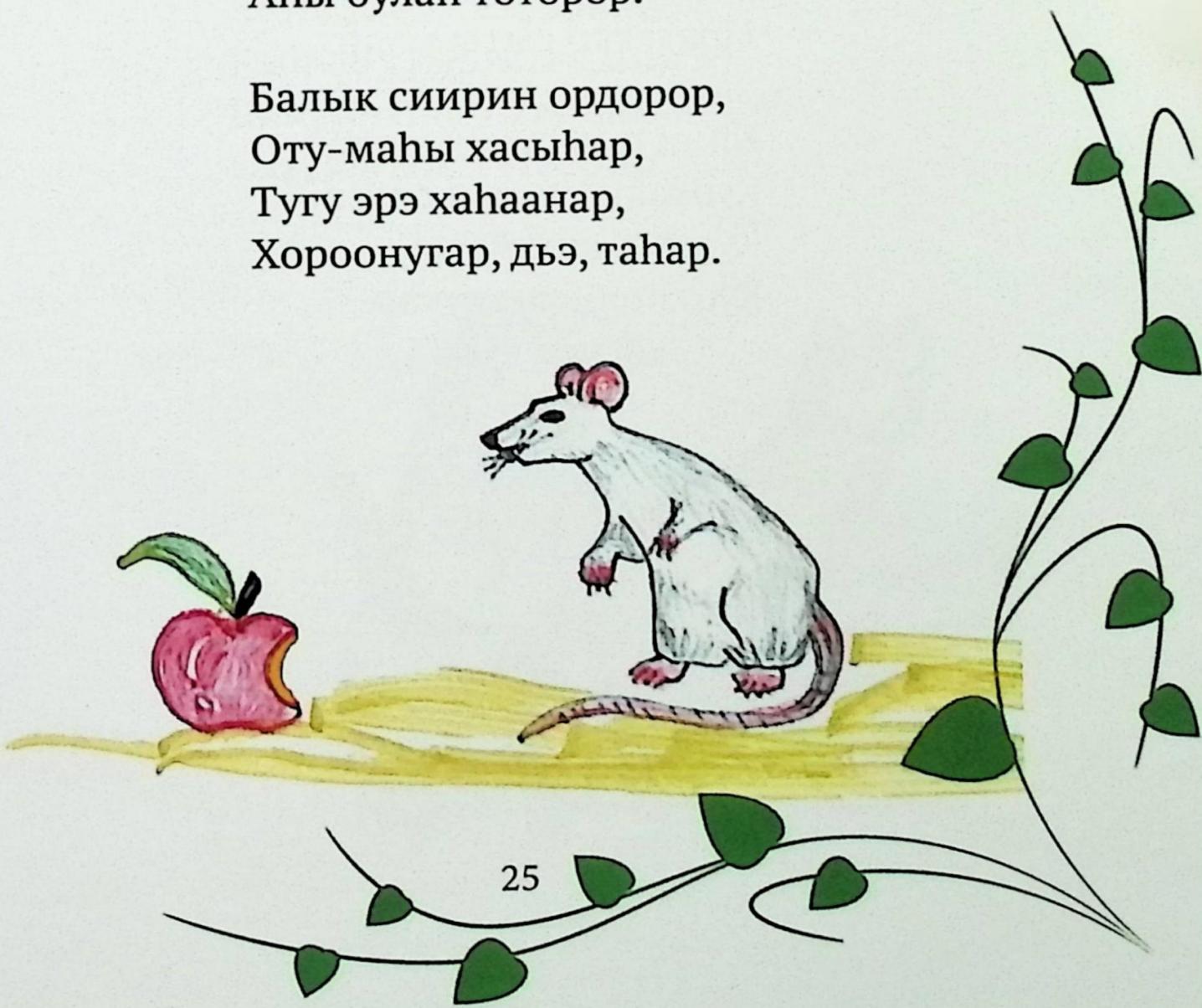

КҮТЭР

Кутуйахтан улахан,
Уу кытытыгар үөскүүр,
Куораттарга тарғанан
Таас дъиэлэри сөбүлүүр.

Кини дириң хороонноох,
Онно элбэх оңолоох,
Барыларын аһатар,
Аһы булан тоторор.

Балык сирин ордорор,
Оту-маһы хасыһар,
Тугу эрэ ханаанар,
Хороонугар, дъэ, таһар.

СОЛОНДО

Солондо түүтэ кылгас,
Соломо курдук өнгнөөх,
Синниигэс уүн соёус
Субуллар кутуруктаах.

Күндү түүлээххэ киирсэр,
Үксүгэр тыаңа сылдьар,
Солондо булчут буолар,
Ыраахтан сыйты ылар.

Кини сымсатык туттар,
Куобаңы сүүрэн ситэр,
Күтэри, кутуйяңы
Куоттарбакка тутар.

ТААРБАҢ

Таарбаң таас хайаңа,
Үрдүк уңук сирдэргэ,
Ыраах хоту дойдуга
Үөскүүр эбит тымныыга.

Таарбаңгы маарынныыр
Дъабарааскы баар эбит,
Ол эрээри таарбаң
Сәдәх кыылга киирсибит.

Кини элбэх хороонноох,
Кыһын тымныы кэмигэр
Киирэн онно утыйар,
Сааскы ыйга уңуктар.

ТИРИИ КЫНАТ

Тирии кынат
Тииптэн тииккэ
Тэлээрийэн
Көтөн тиййэр.

Тирии кынат
Тиинтэн кыра,
Туттан-хаптан
Түргэн эбит.

Дьикти-дьиибэ
Тирии кынат
Уһун, хойуу
Кутуруктаах.

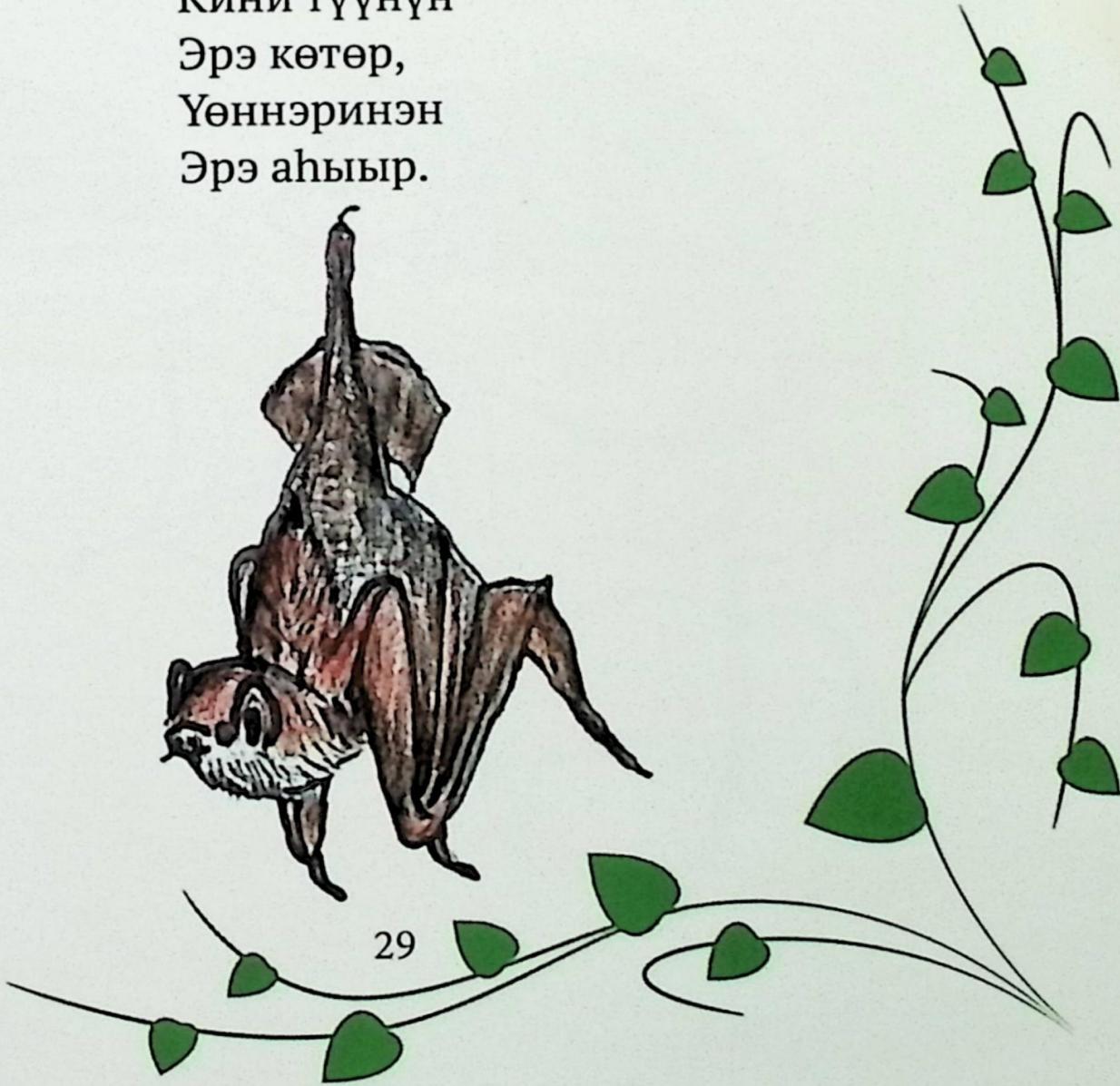
Кини куруук
Саһа сылдъар,
Сэрэх буолан
Дэнгэ көстөр.

САРЫЫ КЫНАТ

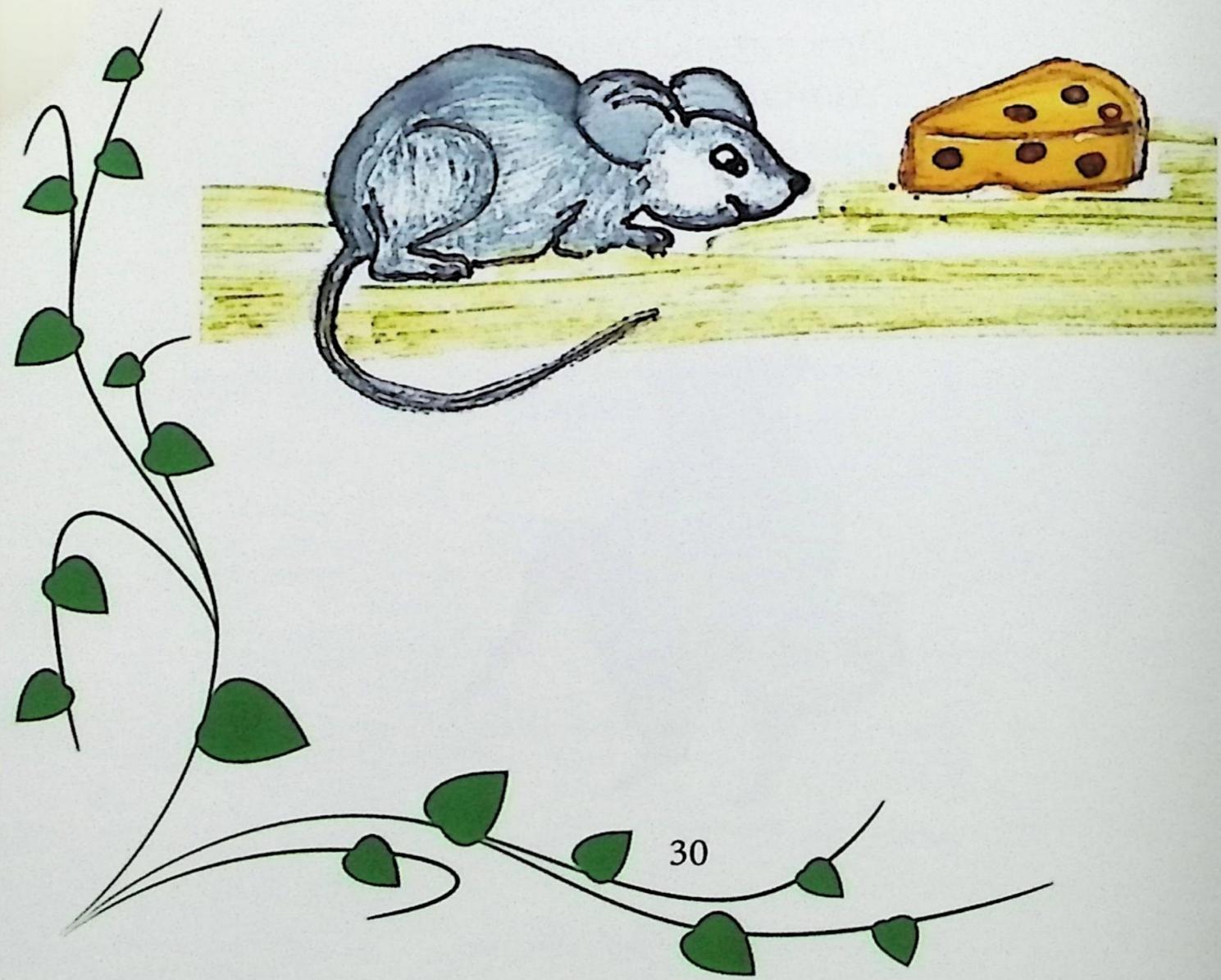
Сарыы кынат
Кып-кыракый,
Кынаттара
Чап-чараастар.

Кутуйахха
Майгыннааччы,
Наар тангнары
Үйанааччы.

Кини түүнүн
Эрэ көтөр,
Үөннэринэн
Эрэ аһыыр.

**ОСТУОРУЙАЛАР,
ТЭТТИК
ХО҃ООННОР**

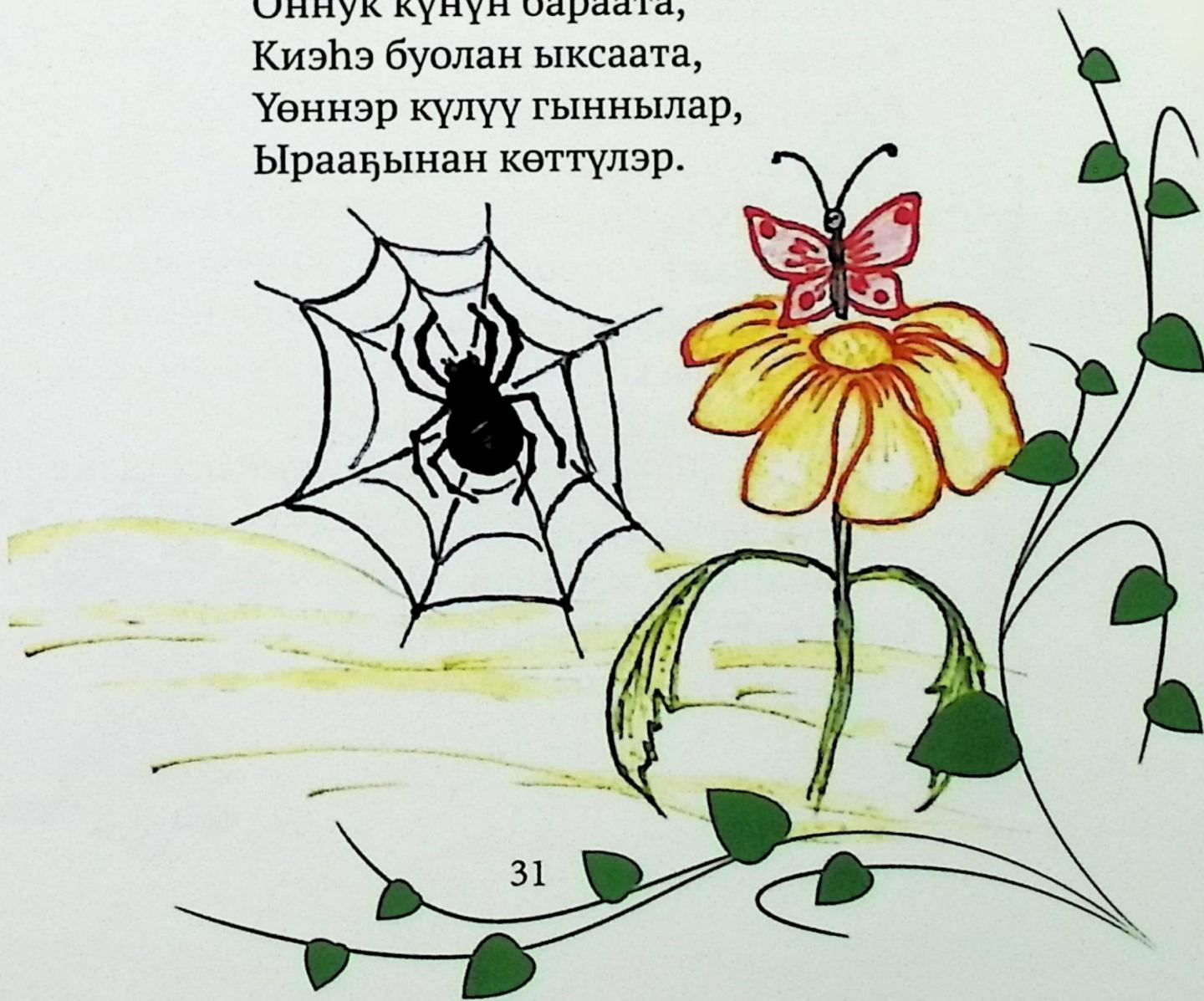

ООҢҮЙ

Ооңүй оңус илимин
Окко-маска ыйаата,
Оргууй соңус сэрэнэн
Илим иилэн дъэ бүттэ,

Сahan хаалла бэйэтэ,
Хахха сиргэ кэтэстэ,
Хамсаан көрбөт, мөхсүбэт,
Хараңа да көстүбэт.

Оннук күнүн бараата,
Киэхэ буолан ыксаата,
Үөннэр күлүү гыннылар,
Ырааңынан көттүлэр.

КУТУЙАХ ТУҮННАН ОСТУОРУЙА

Арай биирдэ кутуйах
Хороон хастан олорбут,
Туораах бурдук тобоңун
Хаһаас аһын булуммут.

Биирдии күнгэ – биир туораах
Өлүүлээмmit күөһүгэр,
Тымныы кыһын биир отон
Эбиллибит күнүгэр.

Онтон арай эмискэ,
Хантан эрэ эбиискэ
Хаһаас аһын асаһар
Күтэр дъукаах ыалласпыйт.

«Эһиил сана хороону
Тутан биэриэм», – диэн эппит,
«Киэхэ аайы хоһоону
Анаан айыам», – диэн буолбут,

Түүнүн аайы күтэрбит
Уоран аһыыр, кэбийэр,
Отон сыйтыын мэлийбит,
Туораах хахтыын suoх буолбут.

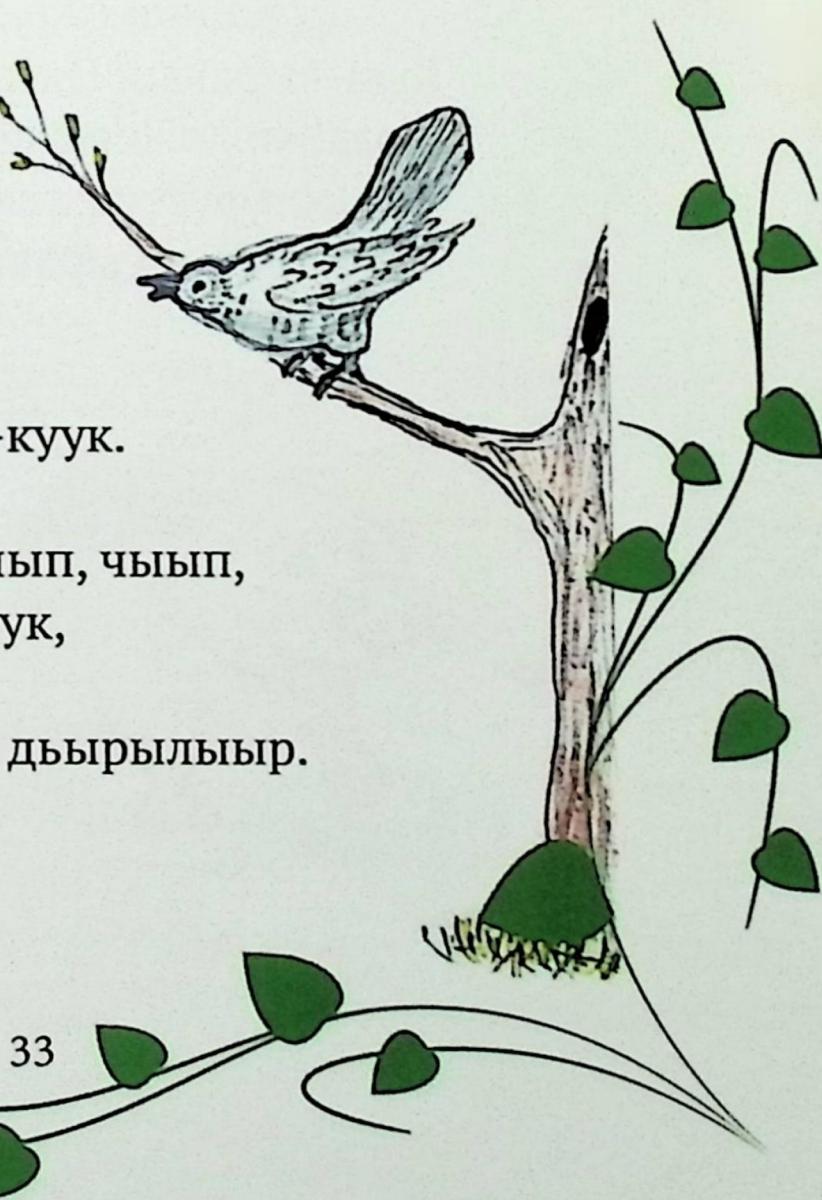
Кутуяахчаан кыыһырбыт,
Дъукааһыттан көрдөспүт.
«Аймахтаһан бүтүөххэ,
Икки аңы барыахха!»

Онтон ыла кутуяах
Туспа хороон хастыбыт,
Оттон күтәр уоруях
Бөхтөн аһаан сылдыбыт.

КЭҢЭ

Куула тыаһа ойуурга
Күнү быһа чоргуйар,
Кәңэ этэн кәңийэр
Кук-куук, кук-куук, кук-куук.

Сайын кәлбит чыып-чыып, чыып,
Кәңэ эппит кук-куук-куук,
Күөрэгэй ыллаабыт
Дыыр-дышыр, дыыр-дышыр дырылысыр.

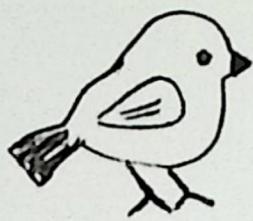
ПЯТАЧОК-СИБИИННЬЭ ОБОТО

Кып-кыракый Пятачок
Бадараангна оонньообут,
Халтарыйан охтубут,
Кутталыттан ытаабыт.

Ону истэн ийэтэ
Сүүрэн кэлбит уолугар,
Ыраас ууга сайдаабыт,
Сууйан-сотон сыллаабыт.

Кып-кыракый Пятачок
Ырааһыран ыллаабыт,
Төп-төгүрүк хараһа
Үөрүүтүттэн сырдаабыт.

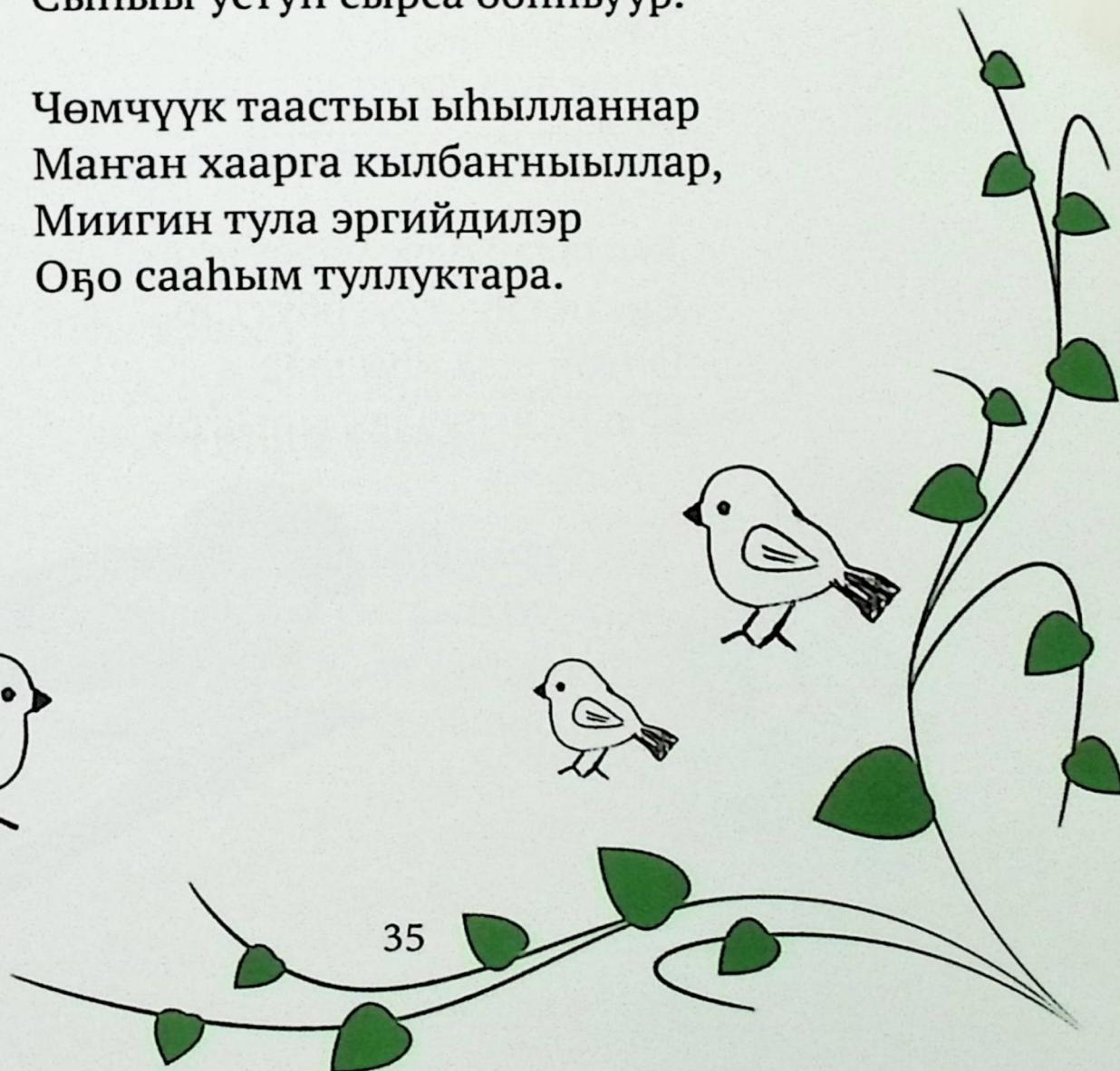
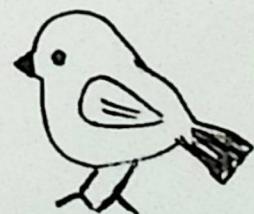
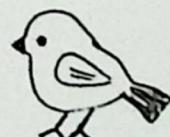
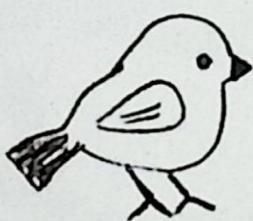

ТУЛЛУКТАР

Сааһын аайы манган туллук
Хоту сиргэ көтөн кэлэр,
Үрүн мээчик-кыра туллук
Халлаан кырсын кыйа тэлэр.

Ордук күүскэ онтон үөрэн
Чуораан таммах тэнгнэ тэйэр,
Чалбах уута сүүрүк аттыы
Сыһыы устун сырса ооннуур.

Чөмчүүк таастыы ыһылланнаар
Манган хаарга кылбангныллар,
Миигин тула эргийдилэр
Ођо сааһым туллуктара.

ЫМЫЫ ЧЫЫЧААХ

Арай биирдэ ымыычаан
Күнү быһа ыллаабыт,
Кыыллар бары мустаннар
Кэнсиэр истэ кэлбиттэр.

Төнгүргэскэ эхэчээн
Олорунан кэбиспит,
Дьэдьэн-отон кэниитин
Көтөрдөргө түнгэппит.

Күөрэгэйдэр дырылаан
Күөх халлаангна көппүттэр,
Үрүн лыхатар тэлээрэн
Сибэккигэ түспүттэр.

Кыыллар олус үөрбүттэр,
Сиэтилэхэн сүүрбүттэр,
ОНтон ыла иһиллэр
Ымый чыычаах ырыата.

ХОРСУН КУОБАХЧААН

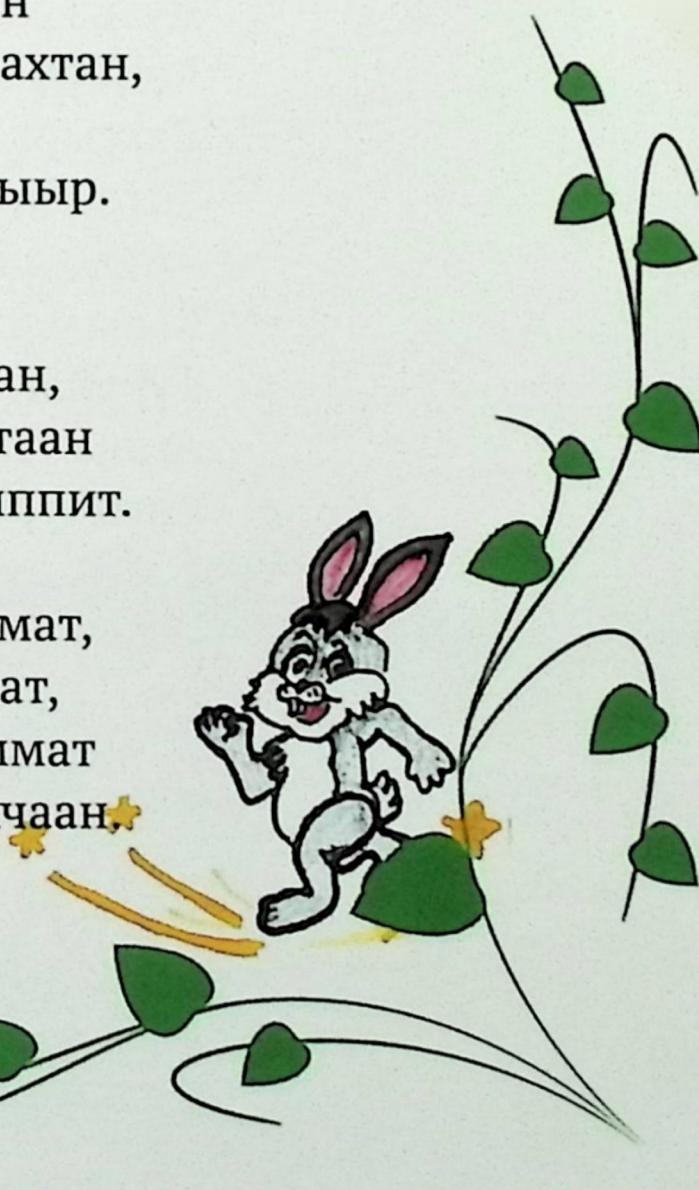
Ойуур устун куобахчаан
Сүүрэн испит ойуолаан,
Аччык бөрө кэнниттэн
Ситэн кэлбит абылаан.

Хоһуой куобах барахсан
Куттамматах бөрөттөн,
Күүхүн-уюн мунньюнан
Сүүскэ тыган түһэрбит.

Онтон ыла бөрөчөөн
Куота сылдъар куобахтан,
Кутуругун кумутан
Көстүбэkkэ сахаахтыыр.

Бөрөчөөнү аһынан
Эһэ кэлбит алтахтаан,
Олус күүскэ хәһыытаан
Ойуур иһин ньиргиппит.

Куобах арай кыһаммат,
Эһэчээнтэн саллыбат,
Бөрөттөн да куттаммат
Олус хорсун куобахчаан.

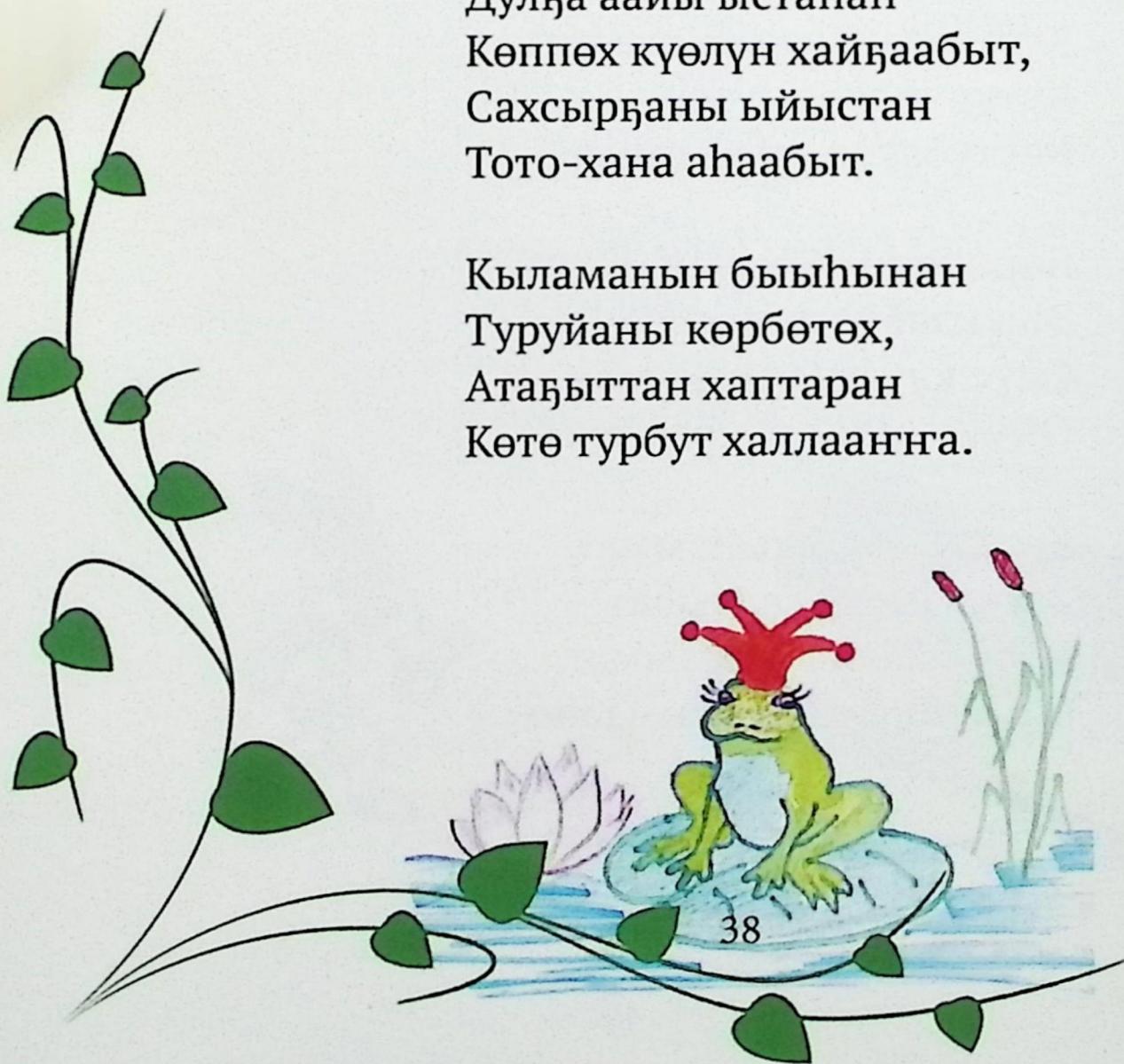
САРЫАБЫНА БАҢА

Үөһэ халлаан устунан
Хара былыт халыйбыт,
Ардах түһэн таммалаан
Күөлтэн баңа тахсыбыт.

Сарыабына баңачаан
Коронатын иилиммит,
Оңуруолаах киәргэлин
Кылбачытан киәргэммит.

Дулңа аайы ыстанан
Көппөх күөлүн хайңаабыт,
Сахсырғаны ыйыстан
Тото-хана аһаабыт.

Кыламанын быыһынан
Туруйаны көрбөтөх,
Атаңыттан хаптаран
Көтө турбут халлаангна.

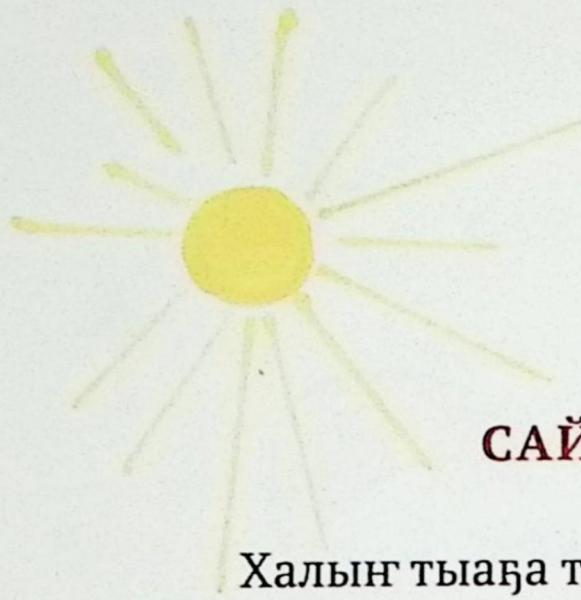
ТҮҮН

Киэхэ буолла, уу чуумпу,
Охолор утуйдулар,
Ороннорго сыйтылар,
Тугу эрэ түхүүллэр.

Көмүс ыйбыт былыкка
Бүөбэйдэнэн нуктаабыт,
Сэбирдэхи бүрүнэн
Албын саһыл чуумпурбут,

Талах, ойуур быыһыгар
Куттас куобах уоскуйбут.
Хаххан арай түүннэри
Утуйбакка бултуйбут.

САЙЫН КЭЛБИТ

Халынг тыаңа тонсоңой
Тонсуйара иһиллэр,
Тугу эрэ уһанар,
Тук-тук, тук-тук, тук-тук-тук!

Күөрэгэйбит ыллаабыт,
Хатын чаран алааска,
Сибэккилээх сыйныга
Чыычаах ыллырыр, дырылырыр.
Чып-чыып, чып-чыып, чып-чып-чыын,

КУБАЛАР

Тус хоту көтөллөр
Туус манган кубалар,
Саас аайы аахаллар
Таас Дъааны уутугар.

Мин дойдум кырдалын
Эргийэ көтөөрүн,
Төрөөбүт дойдубар
Сынньянан ылаарын.

Түү буолан хатанан
Дойдубар тиийдэрбин,
Кынаккыт тыаһыгар
Бигэнэн ылларбын.

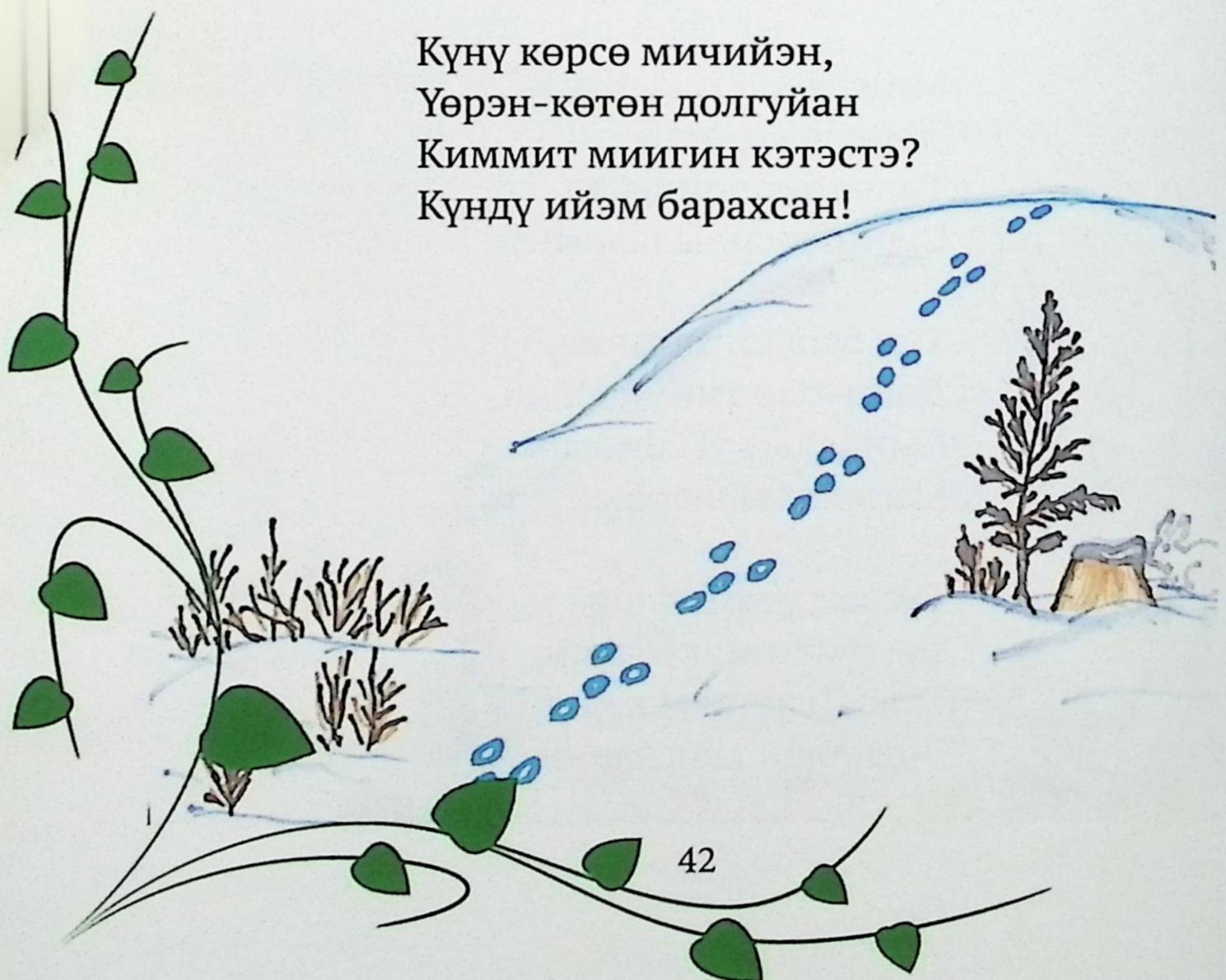
Тус хоту көтөллөр
Туус манган кубалар,
Таас Дъааным кэрэтин
Эргиллэн кэпсээрин.

САНА ХААРГА КИМ ХААМТА?

Сана хаарга ким хаамта?
Суолун ууран бу сүүрдэ?
Хара тыаџа ким куотта?
Ити куттас куобахчаан!

Үрьяа ыллаан чырыптаан,
Тула көтөн тырыптаан
Хатынг маска ким саста?
Ити чыычаах-ымымычаан!

Күнү көрсө мичийэн,
Үөрэн-көтөн долгуйан
Киммит миигин кэтэстэ?
Күндү ийэм барахсан!

СААС КЭЛЛЭ

Саас кэллэ биһиэхэ,
Хаар ууллан, дъэ, бүттэ,
Күн тыган сылытта,
Тонг буорбут, дъэ, ирдэ.

Түүн сылаас илгийдэ,
Чуор кэһэ кэһийдэ,
Тыа иһэ чэлгийдэ,
Күөх сайын, дъэ, кэллэ!

УЛАР

Үнгүор куула ойуурга
Улар маска олорбут,
Үүн моонньун хамсатан
Уулаах отон амсайбыт.

БА҃А

Бадараангна ба҃алар
Батыллыбат эбиттэр,
Бары бэркэ сөбулээн
Бадараангна оонньууллар.

Сайын куйаас күннэргэ
Окко-маска сахааччы,
Онно үөнү тутааччы,
Үөрэ-көтө ахааччы.

Ыстангалыыр атахтаах,
Уп-улахан харахтаах,
Олус да киэн айахтаах,
Тыбыс-тымныы тириилээх.

Кыһын, сайын биир өнгнөөх,
Куруук от күөх дьүһүннээх,
Сайын күөлгэ сөтүөлүүр,
Кыһын кини утуйар.

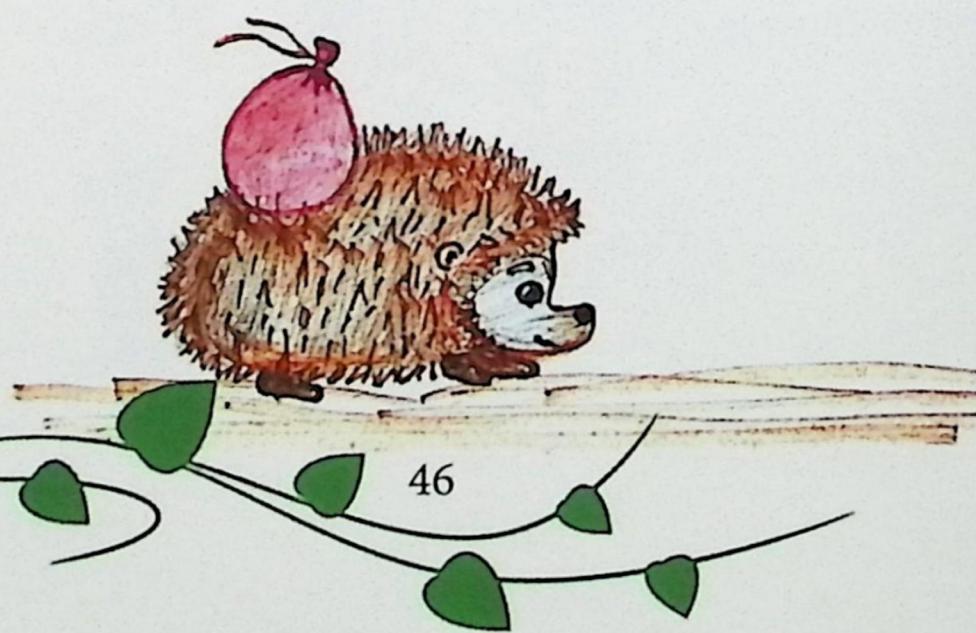
КӨРДӨӨХ ФУТБОЛ

Куобах уонна кутайах
Шарик булан үөрбүттэр,
Ыраас хонуу устунан
Футбол оонньоон сүүрбүттэр.

Ыраах көрө сыһыттан
Саһыл көрөн кыттыспыт,
Талах, ойуур быыһыттан
Ежик тахсан кыттыспыт.

Куобах, саһыл сымсалар,
Мээчик курдук тэйэллэр,
Кутайахчаан баражсан
Ситэн испэт — кырачаан.

Ежик хаппыт шаригы
Көхсүтүгэр бырахпыйт,
Сытыы элбэх иннэңэ
Шарик тэстэн «паш» гыммыт.

КЫМЫРДАБАС

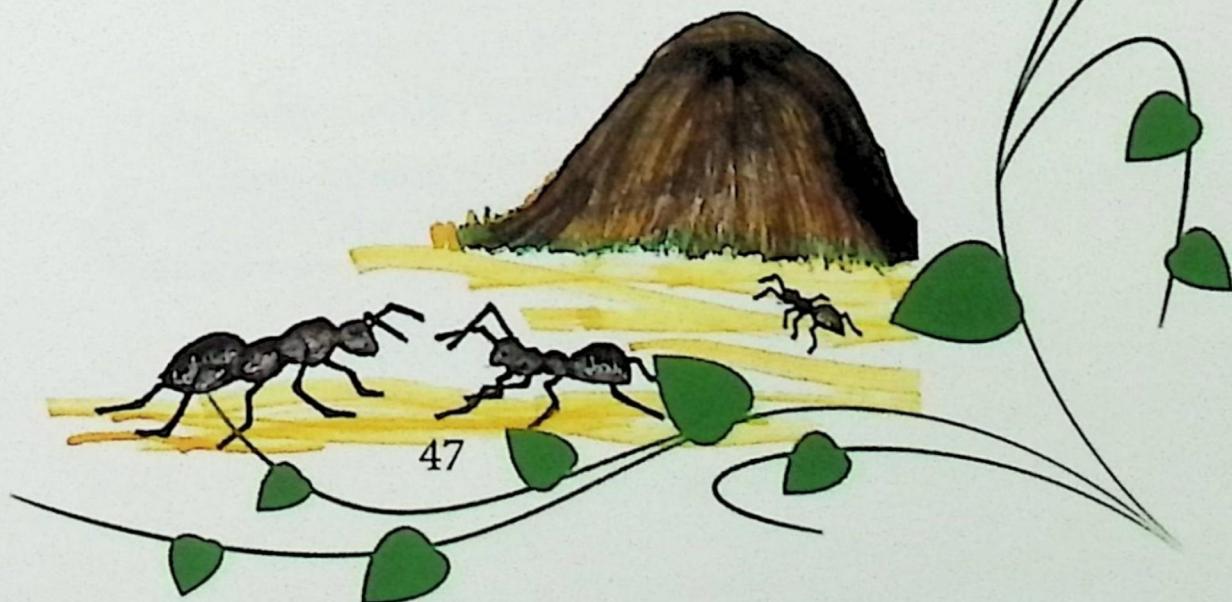
Кымырдаңас уйатын
Тыыппат буолун, оқолоор,
Кини олус кыракый
Уонна олус үләһит.

Биир уяңа сүүсчэкэ
Кымырдаңас дъиэлэнэр,
Бары тустаах үләңэ
Сүүрэкэлиир эбиттэр.

Үараханы даңаны
Тэбис-тэнгэ соһоллор,
Төкүнүтэ сылдьаннар
Быры саба түһэллэр.

Кымырдаңас уйата
Көстөр буолар ыраахтан,
Ону отой тыытыман,
Алдъатангыт ыныман.

ЭТИНГ ЭРЭ МИЭХЭҮЭ

Этинг эрэ миэхэүэ
Күммүт дьиэтэ ханнаный,
Киэхэ аайы биир кэмнэ
Тоёо саһан хааларый?

Этинг эрэ миэхэүэ
Куобах тоёо манганый,
Оттон тоёо сайнын
Түүтэ атын буоларый?

Этинг эрэ миэхэүэ
Былыт ханна устарый?
Дохсун ардах түһэрэр
Уутун хайдах уйарый?

Этинг эрэ миэхэүэ
Этинг тоёо тыаһырый?
Хаарбыт хантан түһэрий?
Үйбыт ханна сүтэрий?

Үүгү үскэ эптэххэ
Тоёо алта буоларый?
Этинг эрэ миэхэүэ
Кып-кыракый киһиэхэ.

ЧОППУУСКАЛАР

Чаңылжантан куттанан
Чоппуускалар куоттулар,
Чалбах устун сырсаннар
Чаллырбата сүүрдүләр.

ОСТУОРУЙА
ДОЙДУТУН
ДЬИКТИТЭ
*(Орто саастаах
ођолорго пьеса)*

Оруолларга:

Аня уонна Яна – 10 саастаах игирэ кыргыттар

Ыытааччы

Ойуур иччитэ

Балыксыт оңонньор

Аленушка

Кыңыл көмүс хатырыктаах балык

Ийэ баңа

Баңа уол

Баңалар

Кыңыл бәргәһәчәэн

Сайынгы айылңа. Ылаңайалаах кыргыттар дъэдьэннии сылдъаллара көстөр. Аня баттаңа ыңыллыбыт, танага киртийбит. Сылайбыт көрүнгнээх.

Үытсааччы.

Оңолоор,
Кэпсиим эрэ мин эһиэхэ
Игирэчээн кыргыттар туһунан
Дъикти оствуоруяны.

(Антаах музыка тыаһыыр)

Арай биирдэ алааска
Аня уонна Яна диэн
Игирэчээн кыргыттар
Дъэдьэн көрө барбыттар.

Сибэккилээх хонуунан
Иккиэн ыраах хаампыттар,
Куйас күнгэ итииргээн
Сөрүүн сиргэ саспыйттар.

Быйыл ардах түспэkkэ
Кураан күннэр турбуттар,
Дъэдьэн-отон үүммэkkэ
Хатан-кууран хаалбыттар.

Өйүөлэрин таһааран
Кэмпиэт, килиэп сиэбиттэр,
Утактарын ханнаран
Тымныы ууну испиттэр.

Аня.

(Ыаңайатын сиргэ уурап уонна олорунан кэбиһэр)

Ыый-ыый-ыый, мин аччыктаатым, Мин ыарый-дым уонна наһаа утаттым. Дьиэбэр барыхпын ба-һардым. Дъэдьэнний кэлбэтэхпит буоллар, дьиэбэр аһыы-аһыы олоруом этэ-э. Ыый-ыый-ыый.

Яна.

Аня, ытаама, дъэдьэн барыаньатын кыһын сиэх-пит дии. Ийэбит наһаа миннигэстик буһарыа. Аня уонна Яна дъэдьэннээбиттэрэ диеһэ. Өссө кыратык хаамыахха. Ойуур иһигэр күлүккэ олорон сыннья-нан ылыахха.

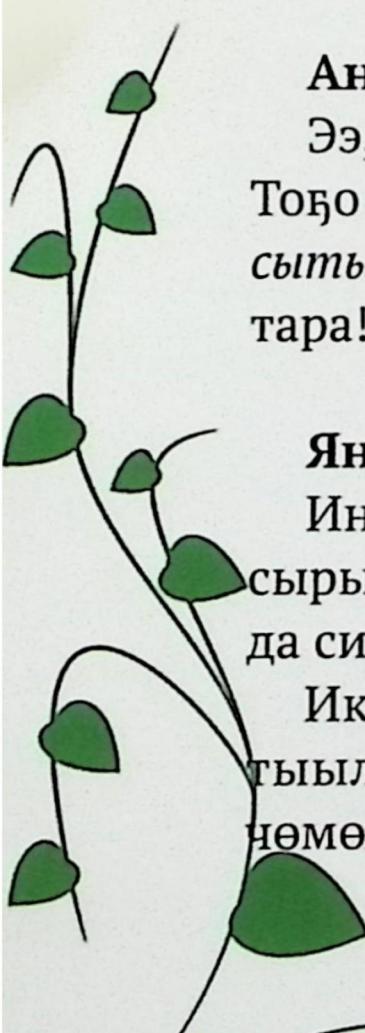
Ыытааччы.

Иккиэн хааман испиттэр,
Ойуур тыаһа тийбитеттэр,
Күлүк сиргэ олорон
Сыннанаары гыммыттар.

Тоһо эрэ чыычаахтар
Ырыа ыллаан бүпүттэр,
Арай күп-күөх сахсырһа
Бөххө-сыыска көпүттэр.

(Сахсырһа дыыгыныыра иһиллэр)

Ойуур иһэ барыта
Туолбут эбит бөһүнэн,

Кимнээх эрэ бу манна
Хонон-өрөөн ааспыттар,

Оту-маһы алдьатан
Аһаан-оонньоон ылбыттар,
Кэмпиэт суутун ыспыттар,
Хомуйбакка барбыттар.

Яна.

Оо, бу кимнээх аһаан баран бөхтөүн хомуйбакка барбыттара буолуой? Ойуур иһэ кытта ытаабыт курдук дии. Аня, хомуйан, ыраастыы түһүөххэ эрэ.

Аня.

Ээ, суюх, мин сылайдым. Уу иниэхпин баһарабын. Тоёо дьон бөүүн мин хомуйуохтаахпыный? (*Сиргэ сыйнан кэбинһэр*) Айака! Бэйэлэрэ кэлэн хомуйуохтара!

Яна.

Иннээ диэмэ, Аня. Бары маннык бөхпүтүн ыһа сырыттахпытына, сотору сынньянаар да, отоннуур да сирбит суюх буолуо дии. Чэ, тур, хомуйуохха.

Иккиэн кумаабылары, хоруопкалары, сок быттыылкаларын, баангкалары хомуйан биир сиргэ нөмөхтүүллэр.

Ойуур иччитэ.

Оо, кимнээх кэлэн миигин быыһаатыгыт? Тыымын-быарбын ыраастаан кэнэттигит? Үөн-көйүүр, сахсырђа мустан, күөх сэбирдэхпин барытын сиэн бүтэрээри гыннылар. Утүө санаалаах оёлорго махранабын. Уонна мин эһиэхэ аптаах ууну бэлэхтибин. Бу маны истэххитинэ эһиги оствуоруяа дойдугар тийиэххит.

Кыра бытыылкалаах ууну биэрэр. Оёлор үөрэ-көтө инэллэр. Эмискэ аптаах музыка тыаһыыр. Араас өнгнөөх уот-куөс умайар. Тула чыычаахтар ыллыыллар.

Ыытааччы.

Остуоруяа дойдуга
Омуннааӡын билэһит,
Онно бааллар моҕойдор,
Үс төбөлөөх көтөрдөр.

Онно бааллар бөрөлөр,
Колобоктар, куоскалар,
Онно бааллар баҕалар,
Сарыабына кыргыттар.

Игирэчээн кыргыттар
Аптаах сиргэ кэлбиттэр,
Тымныы салғын илгийбит,
Ыраах муора көстүбүт

Яна.

Аня, көрөүн дуо, о-ол муора көстөр дии. Онно балыксыт оңонньор балыктыы сылдьар. Муораңа баран сөтүөлүөххэ.

Аптаах музыка тыаһыыр.

Оңолор муораңа сүүрэллэр. Балыксыт оңонньор муораттан кыһыл көмүс балыгы илимнэ хаптаран танаарап.

Ыытааччы.

Хара муора дъалкыйан
Долгуннара күүхүрбүт,
Көмүс балык илимнэ
Ингэн күүскэ мөхсүбүт.

Кыһыл көмүс балыкчаан
Киһи курдук санарбыт,
Балыксыт оңонньортон
Ытыы-ытыы көрдөспүт.

«Миигин ууга төттөрү
Ыытыма», – диэн аатаспыт,
«Муора уута киртийбит,
Кирэ-бөхө элбээбит.

Очоңуна баңаңын
Барытын мин толоруом,

Эмээхсинггин сарыысса
Күн сарсын да онгоруом.

Атын дойду уутугар
Ыытан кэбис эн миигин,
Ыраас ууга устуоңум,
Чомполоно оонньуюоңум».

Балыксыт оңонньор оңолору көрөн соһуйар.

Балыксыт оңонньор.

Оңолоор, эһиги кимнээххитий? Муораңа сөтүөллээмэн, киirimэн, муора уута киртийбит. Оннооньор бу кыһыл көмүс аптаах балыкчаан ытаабыт, ыалдьыбыт. Киниэхэ хайдах көмөлөһөбүн, ханна баар ыраас ууга ыытабын?

Яна.

Биһиэхэ биэр. Биһиги дойдубутугар ыраас уулаах өрүү билэббит, онно ыытыахпыт.

Балыксыт оңонньор.

Оо, үтүө санаалаах оңолорго махтанабын. Ыаңайа-
յытыгар уу кутан, балыгы онно уган илдьэ барын.
Очкоңуна туох да буолуу суюңа. Уонна ыраас уута
ыытаарынг. Кини маннъатыгар эһиги үс баңа санаа-
յытын толоруо.

Аня.

Сөп, балыксыт оңонньор, барқа маҳтал.

Ыаңайаңа уу кутан, кыңыл көмүс балыгы онно уган илдъэ бараллар. Оңонньор муора кытылыгар далбаатыы хаалар.

Ыытааччы.

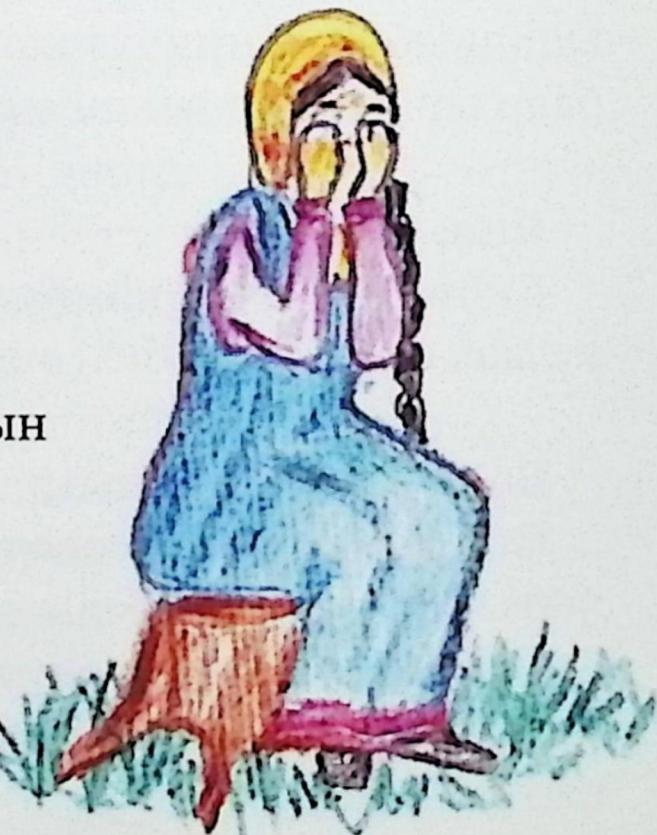
Игирэчээн кыргыттар
Хара тыанан барбыттар,
Дириң күөлгэ эмискэ
Ингнэн тохтуу биэрбиттэр.

Көрбүттэрэ, ол онно,
Аленушка барахсан
Козел буолбут быраатын
Кууһан ытыы олорор.

Аленушка.

Иванушка, эн тоң
Истибэтиң мин тылбын,
Этий, хайдах быыһыбын
Мин эйигин, көмүһүөм?

Аны ханаң даңаны
Обо курдук үөрбәккин,
Үөрэн-көтөн сүүрбәккин,
Иванушка барахсан.

Оңолор Аленушка санатын истээнэр, чугааан кэлэллэр. Күөл баараа көстөр.

Аня.

Яна, мин күөлтэн уу иһиэхпин баҕардым.

Аленушка.

Кэбис, кыысчаан. Бу күөлтэн ууну иһимэн! Уута дъааттаах эбит. Көрөүт дуо, бу мин быраатым уу иһээт да козел оҕото буолан хаалбытын? Эһиги эмиэ козел оҕото буолуоххут. Эбэтэр, баҕар, атын да кыыл буолан хаалыаххытын сөп. Күөл уутугар дьон бөхтөрүн тохпуттар, хомуйбакка барбыттар. Ол иһин уута киртийбит.

Яна.

Оо, Аленушка, ытаама. Биһиги эйиэхэ көмөлөхүөхпүт.

Аленушка.

Хайдах көмөлөхүөххүтүй, кырачаан кыргыттар?

Аня.

Биһиэхэ кыһыл көмүс хатырыктаах аптаах балык баар. Көрдөстөхпүтүнэ, кини биһиги үс баҕабытын толоруоңа.

(Аптаах музыка тыаһыыр)

Ыытааччы.

Кыһыл көмүс балыкчаан
Кыра уолу аһыммыт,
Аптаах тылы сантарбыт,
Иванушка уол буолбут.

Иванушка барахсан
Үөрүүтүттэн ыллаабыт,
Кыргыттары кытарты
Ойуккалышы оонньообут.

Аленушка быраатын
Күүхан ылан сыллаабыт,
Оңолорго махтанан
Үөрэн-көтөн сырдаабыт.

Аленушка.

Махтанабын, кыргыттар, көмүс хатырыктаах балыкчаан. Аны Иванушка хаһан да кирдээх ууну иһиэ суюа.

Аленушкалаах Иванушка оңолору атаараллар. Игирэ кыргыттар салгыны суол устун бара тураллар. Ый тахсар, киәһэ буолар. Ханна эрэ баһа сантата иһиллэр.

Ыытааччы.

Киэһә буолбут, күн киирбит,
Ыйбыт тахсан, түүн буолбут.
Дюймовочка түннүккә
Утуйаары олорбут.

Бадараантан баңа уол
Быган кәлән ымайбыт,
Дюймовочка кыысчааны
Көрөн олус таптаабыт.

Баңа уол.

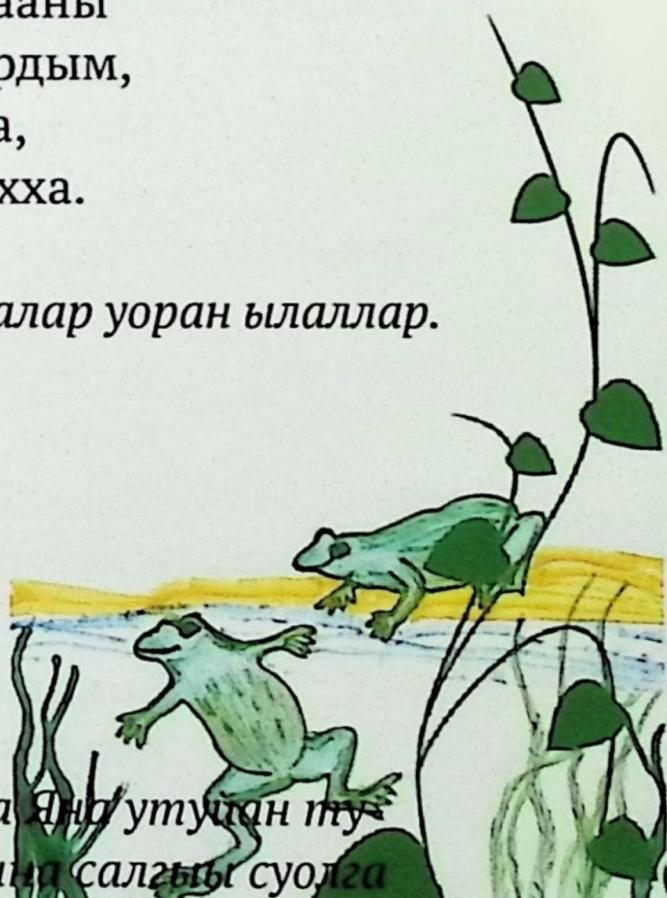
Ийәэ, мин ол кыысчааны
Таптыы көрөн ыллардым,
Онон уоран ылыахха,
Сыбаайбалыы охсуюхха.

Түүннүккә олорор кыысчааны баңалар уоран ылаллар.

Ыытааччы.

Ийә баңа уолунаан
Түүнүн кыыыны уорбуттар,
Уонна сарсын түргэнник
Сыбаайбалыха буолбуттар.

Сарсыарда буолбут. Аня уонна яңа утуудан тураллар. Кыратык аһыллар. Уонни салғын суодга киирэн бараллар.

Ыытааччы.

Хонуу устун оңолор
Үүн күнү хаампыттар,
Бадараангна тиййэннэр
Ингнэн туран хаалбыттар.

Көрбүттэрэ дъэ, доңоор,
Бадараангна баңалар
Киэргэллэрин иилинэн
Олороллор эбит, ээ.

ОНТОН-МАНТАН ыстанан
Сыбаайбаңа кэлбиттэр,
Ыалдыт буолан астынан
Ыга симсэн барбыттар.

Ийэ баңа.

Күндү-мааны ыалдыттар
Кэлинг, көрүнг кийииппин,
Маннык кэрэ кыысчааны
Хантан булар үүнгүөт?

Баңалар.

Кырдышк, көрөн сөхтүбүт,
Кыракатын көрдүбүт,
Ква-ква-ква-ква үөрдүбүт,
Саамай сөптөөх дэстибит!

Ыытааччы.

Дюймовочка ытаабыт,
Куотан хаалыан санаабыт,
Кимэ кэлэн бывыңыаңай,
Ханна баран куотуоңай?

Игирэчээн кыргыттар
Баңалары үүрбүттэр,
Дюймовочка кыысчааны
Аһыммыттыы көрбүттэр.

Яна.

Кыракый да кыыс эбит Дюймовочка барахсан!
Бывыңы охсуюхха баара!

Аня.

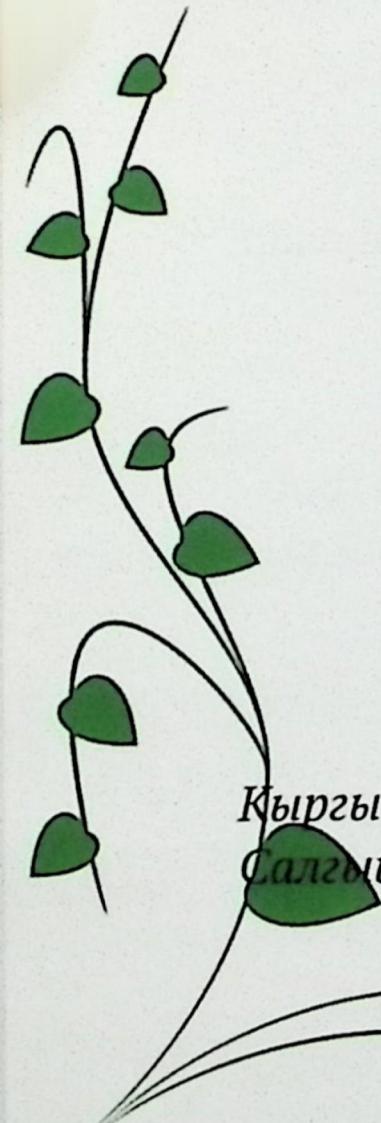
Хайдах бывыңыахпытый? Көрбөккүн дуо баңалар
хайдах курдук элбэхтэрин!

Яна.

Кыңыл көмүс балыктан көрдөһүөххэ, кини Дюй-
мовочкаңа көмөлөһүөңэ. Киниэхэ кып-кыракый кы-
натта үүннэрэн биэр диэххэ.

Кыңыл көмүс хатырыктаах балык.

Үтүө санаалаах кыргыттар. Барытын иһиттим уонна
эңиги иккис баңытын толоробун. Кыракый Дюй-
мовочка, кыннатаан халлаангы көтөн таңыс!

Аптаах музыка тыаһыыр.

Ыытааччы.

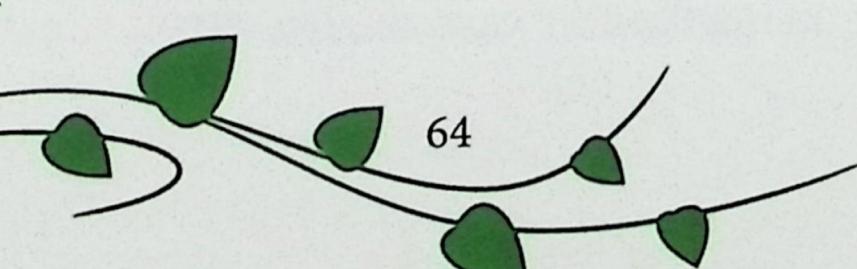
Кыһыл көмүс балыкчаан
Аптаах тылын эппитэ,
Дюймовочка халлаангна
Кыннаттанан көппүтэ.

*Дюймовочка кыннаттанан, сапсына-сапсына
халлаангна көтөн тахсар. Оңолор ытыстарын
тыаһыналлар, үөрэллэр. Музыка тыаһыыр.*

Ыытааччы.

Бадараантан баһа уол
Ойон тахсаат ытаабыт,
Ийэтигэр үнсүбүт,
«Кыыһым куотта», — диэхтээбит.

Эккирэтэн көрбүттэр,
Хаһыытаһа хаалбыттар,
Кэлбит ыалдыыт баһалар
Күлүү-элэк гыммыттар.

*Кыргыттар үөрэн-көтөн ыстангалаһан ылаллар.
Салғыы эмиэ хааман бара тураллар.*

Ыытааччы.

Төһө өр хаампыттарын
Ким да билбэт быһыыта,
Остуоруяа дойдута
Оннук эбит дъиктитэ.

Яна.

Аня, биһиги мунан хааллыбыт. Дъиәбит ханна баарын билбәппит. Кәл, олор, баттаххын өрүөххэ.
(Аня баттаңын өрөр, көннөрөр)

Аня.

Дъиәбэр барыахпын баһарды-ым, ыый-ыый-ыый.
(ытыыр)

Аспыт да бүттә-э, аччиқтаатым. Кыһыл көмүс балыктан көрдөһүөххэ, үһүс баһа санаабытын толоруон сөп буоллаңа дии. *(Ыый-ыый-ыый)*

Яна.

Ытаама, Аня. Сотору дъиәбитин булуохпут. Кыратык тулуйя түс. Өссө кыратык хаама түһүөххэ.

Оюлор туран бараллар. Ойуур иһинэн хаамаллар. Аптаах музыка тыаһыыр.

Ыытааччы.

Аня уонна Яна диэн
Игирэчээн кыргыттар
Күлүк сиргэ тийбittэр,
Сыннанаары гыммыттар.

Арай онно олорон
Кыһыл Бэргэһэлээх кыыс
Үллээ-ыллээ сылдьарын
Көрөн олус үөрбүттэр.

Корзинатын толору
Тэллэй бөхө хомуйбут,
Кыһыл, үүрүн өнгнөөхү
Үга симпит үөннэри.

Кыһыл Бэргэһэчээн.

Кимнээххитий, охолор,
Хантан кэлэн хааллыгыт?
Эхигини мин урут
Көрбөтөхүм бу манна.

Яна.

Оо, Кыһыл Бэргэһэчээн,
Эн дъааттаах тэллэйдэри
Хомуйбуккун дии, көрүүй,
Үчүгэйин талыхха.
(Тэллэйдэри биир-биир быраңар)

Тэллэйдэринг үксүтэ
Мухомордар эбитетэр,
Бу маныгы сиэбэттэр,
Тоён кэбис барытын.

Кыыл Бэргэхэчээн.
Эбээр илдьэн испит
Бэрэскилээх кэхиибин
Бөрө былдьяан ылбыта
Уонна куотан хаалбыта.

Ол иһин мин эбээр,
Хомойботун дуу диэммин,
Тэллэйдэри буламмын
Кэхии гынан испитим.

Тэллэйдэри хаһан да
Хомуйбатах буоламмын
Дъааттаахтары арааран
Билбэппин ээ, кырдыга.

Очоҕуна эбээр
Кэхийитэ суюх тиййэбин?
Атын тугу илдьэммин
Эбэбин мин үөрдэбин?

*Кыыл Бэргэхэчээн кыыс ытаан киирэн баар.
лор соҕуйан кыыҕы уоскута сатылдар.*

Яна.

Ытаама, Кыһыл Бэргэһэчээн. Биһиги эйиэхэ
көмөлөһөхпүт.

Кыһыл Бэргэһэчээн.

Ол хайдах көмөлөһөүт? Эбэм бэрэскини эрэ
сөбулүүр ээ. Ону хантан ылыхпыный?

Аня.

Биһиэхэ аптаах кыһыл көмүс хатырыктаах балык
баар. Киниттэн үһүспүтүн көрдөһүөххэ.

Кыһыл көмүс хатырыктаах балык.

Барытын иһиттим. Кыһыл Бэргэһэчээнгэ үөрүүнү
кытта көмөлөһөбүн. Кини эбэтин нахаа таптыыр
эбит. Онон үһүс баџа санааҕытын толоробун.

Аптаах музыка тыаһыыр

Биир ыаңайа толору
Сылаас, сымнаңас эттээх
Санга буспут бэрэски
Билигин баар буол манна!

Ыытааччы.

Кыһыл көмүс балыкчаан
Аптаах тылы эппитэ,
Ыаңайата толору
Бэрэскилээх буолбута.

*Оңолор үөрүүлэриттэн куустуһа түспүттэрэ.
Кыһыл Бэргэһәчээн бэрэскилээх ыаңайаны ылбыта.*

Кыһыл Бэргэһәчээн.

Махтанабын, кыргыттар,
Кыһыл көмүс балыкчаан,
Үтүөүтүн хаһан да
Умнуом суюңа өрүүтүн.

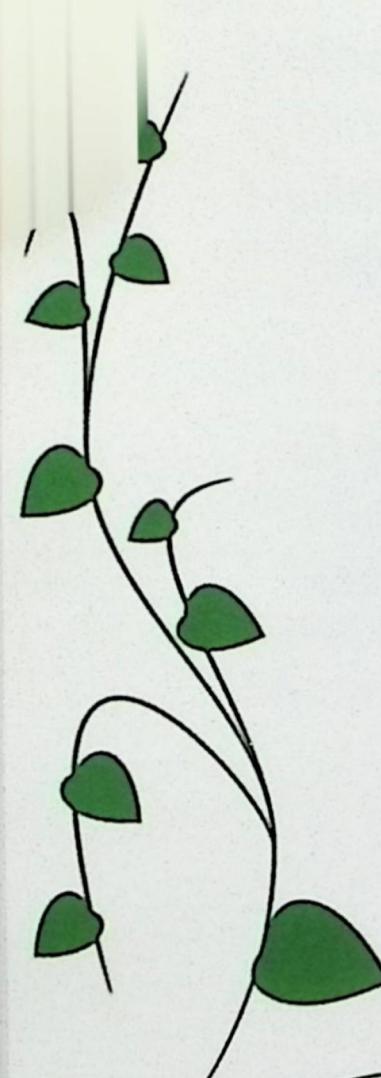
*Кыһыл Бэргэһәчээн үөрэн-көтөн, махтанан эбэти-
гэр баар. Кыргыттар тыаңа туран хаалаллар.*

Аня.

Оттон биңиги ханна барабыт? Дыиэбитигэр ба-
бар суолбутун билбэппит, мунан хааллыбыт дии.
Мин аһыахпын баңардым, утаттым уонна сылай-
дым. Ийэбит барахсан күүттэңэ буолуо.

Ыытааччы.

Игиրэчээн кыргыттар
Кэри-куру буолаллар,
Бүгүн тугу аһыыллар,
Ханна хонон тураллар?

Киэһэ буолар, ый тахсар,
Бөрө чугас улуйар,
Сөрүүн түһэр, тымныйар,
Тонгон киирэн бараллар.

**Кыһыл көмүс
хатырыктаах балык.**

Аһыныгас сүрэхтээх
Игирэчээн кыргыттар,
Эһигини хайһаатым,
Көрөн олус астынным.

Ойуур иһин хомуйан,
Бөүүн-сыыһын ыраастаан
Айылҹаны таптырыгыт
Көстөн кэллэ aan бастаан.

ОНТОН МЭНИК УОЛЧААНГА
Көмөлөһөн аастыгыт,
Аленушка махтанан
Дьолломмутун көрбүтүм.

Дюймовочка кыысчааны
Эмиэ быыһаан ыллыгыт,
Аһыныгас сүрэххит
Онно күүскэ тэппитэ.

Кыһыл Бэргэһэлээх кыыс
Билбэт тэллэйдэри сиэн,
Баһар, ыалдан хаалыаҕын
Тохтоттугут эһиги.

Ол иһин мин эһиэхэ
Көмөлөһүөм үөрүүнэн,
Үтүөһүтүн үтүөнэн
Төннөрүөһүм билигин.

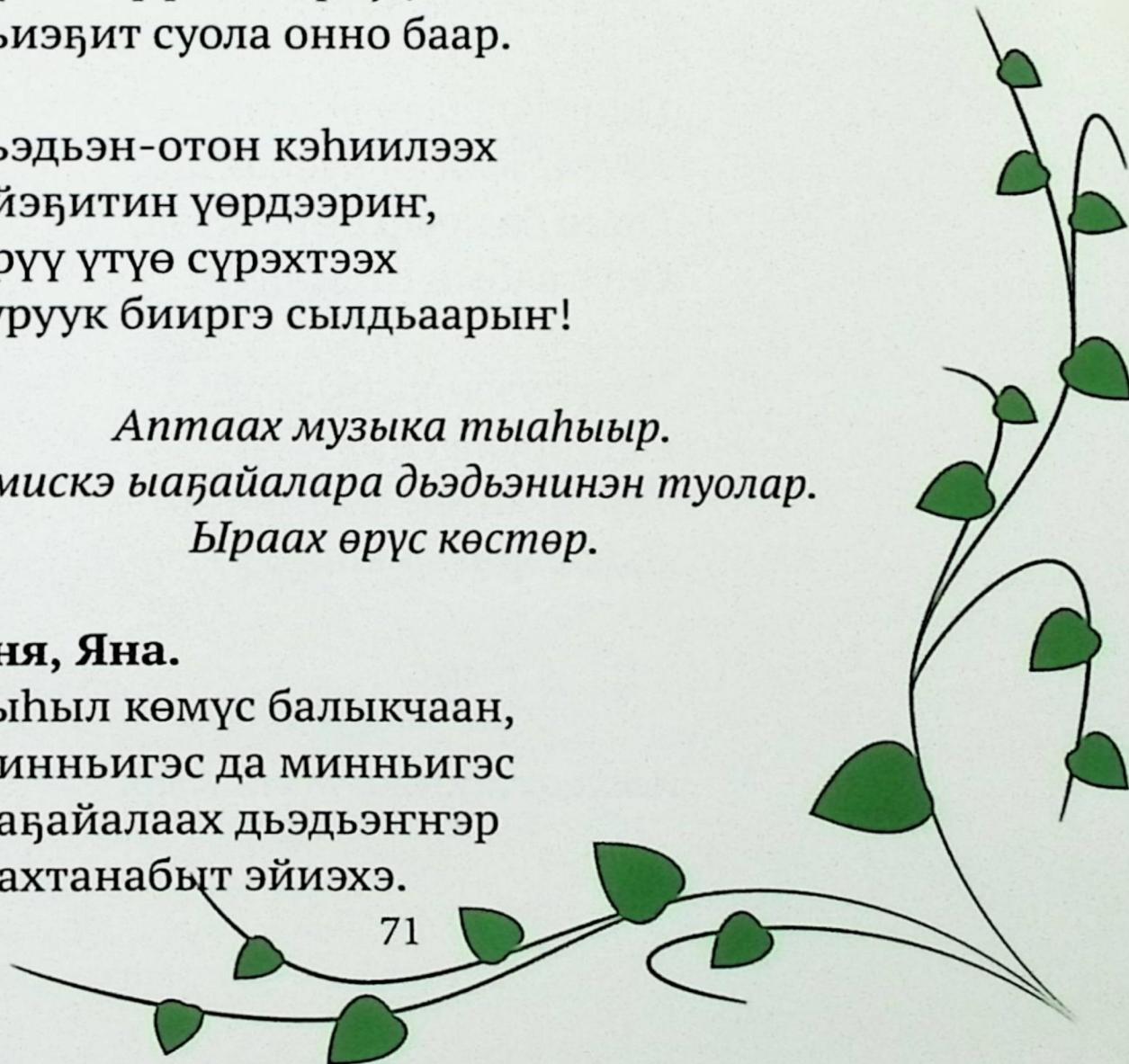
Алаас суолун устунан
Баран иһинг бу манан,
Ыраах өрүс көстүөһэ,
Дьиэһит суола онно баар.

Дьэдьэн-oton кэһииилээх
Ийэһитин үөрдээрин,
Өрүү үтүө сүрэхтээх
Куруук бииргэ сылдъаарын!

*Аптаах музыка тыаһыыр.
Эмискэ ыаһайалаара дьэдьэнинэн туолар.
Ыраах өрүс көстөр.*

Аня, Яна.

Кыһыл көмүс балыкчаан,
Минниигэс да минниигэс
Ыаһайалаах дьэдьэнгнэр
Махтанабыт эйиэхэ.

Дъиэбит суолун буллубут,
Мантан ыла эн аны
Амма ыраас уутугар
Чомполоно оонньуюңун.

*Кыңыл көмүс хатырктаах балыгы Амма өрүс ыраас
уутугар ыыталлар. Аптаах музыка тыаһыыр.*

Ыытааччы.

Остуоруяа дойдуга
Омуннааңын биләһит,
Онно бааллар күтэрдәр,
Үс төбөлөөх көтөрдөр.

Онно бааллар эһәләр,
Куттас манган куобахтар,
Онно бааллар бөтүүктәр,
Олус албын саһыллар.

Игирәчээн кыргыттар
Остуоруяа сириттән
Үөрән-көтөн кәлбиттәр,
Дъиэләригәр киирбиттәр.

Быыс

Аптаах музыка тыаһыыр.

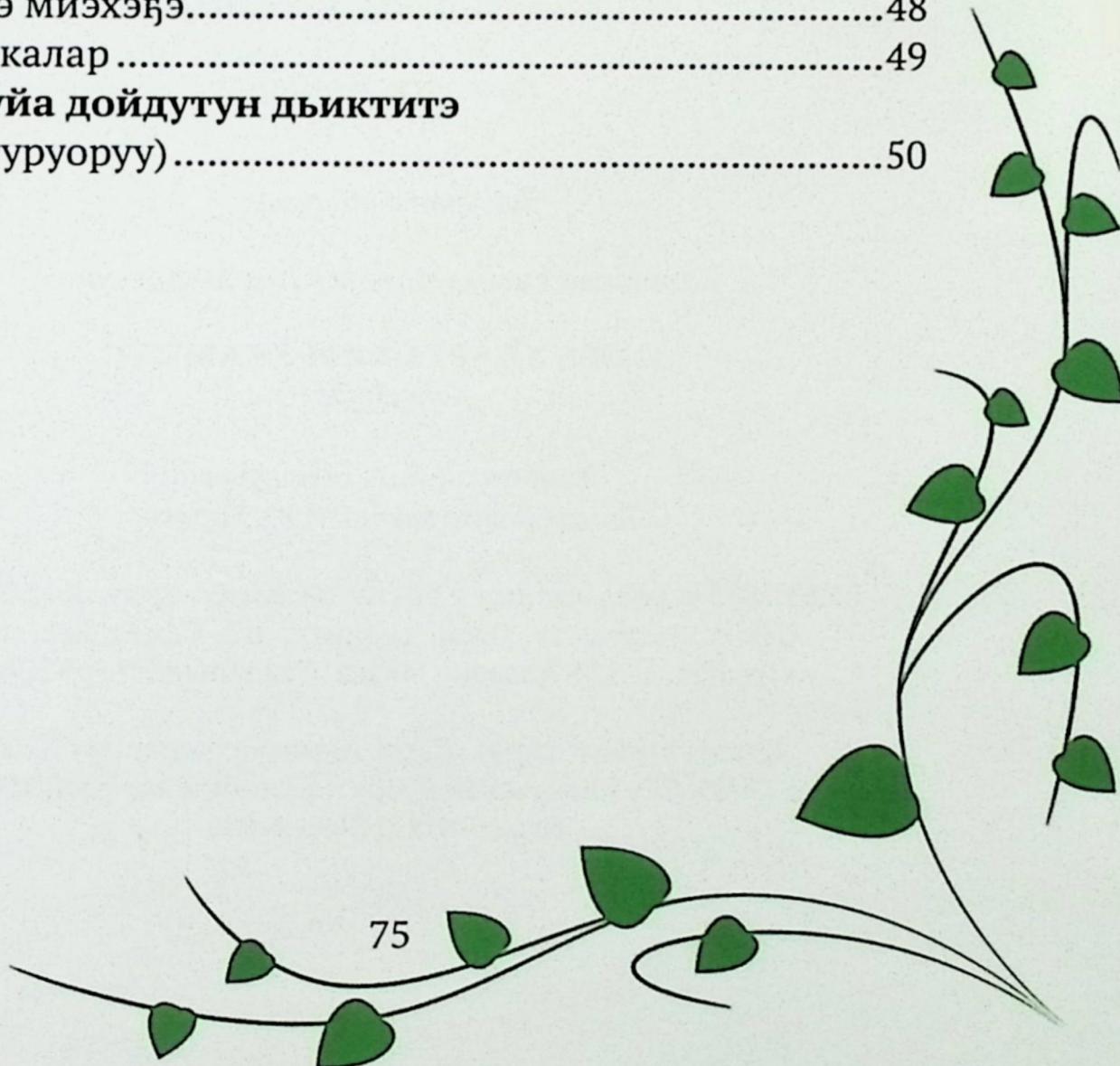
Үтүө санаанан салайтаран эрэ үтүөнү онор.
(Ксенофонт Уткин-Нүүцлэгэн)

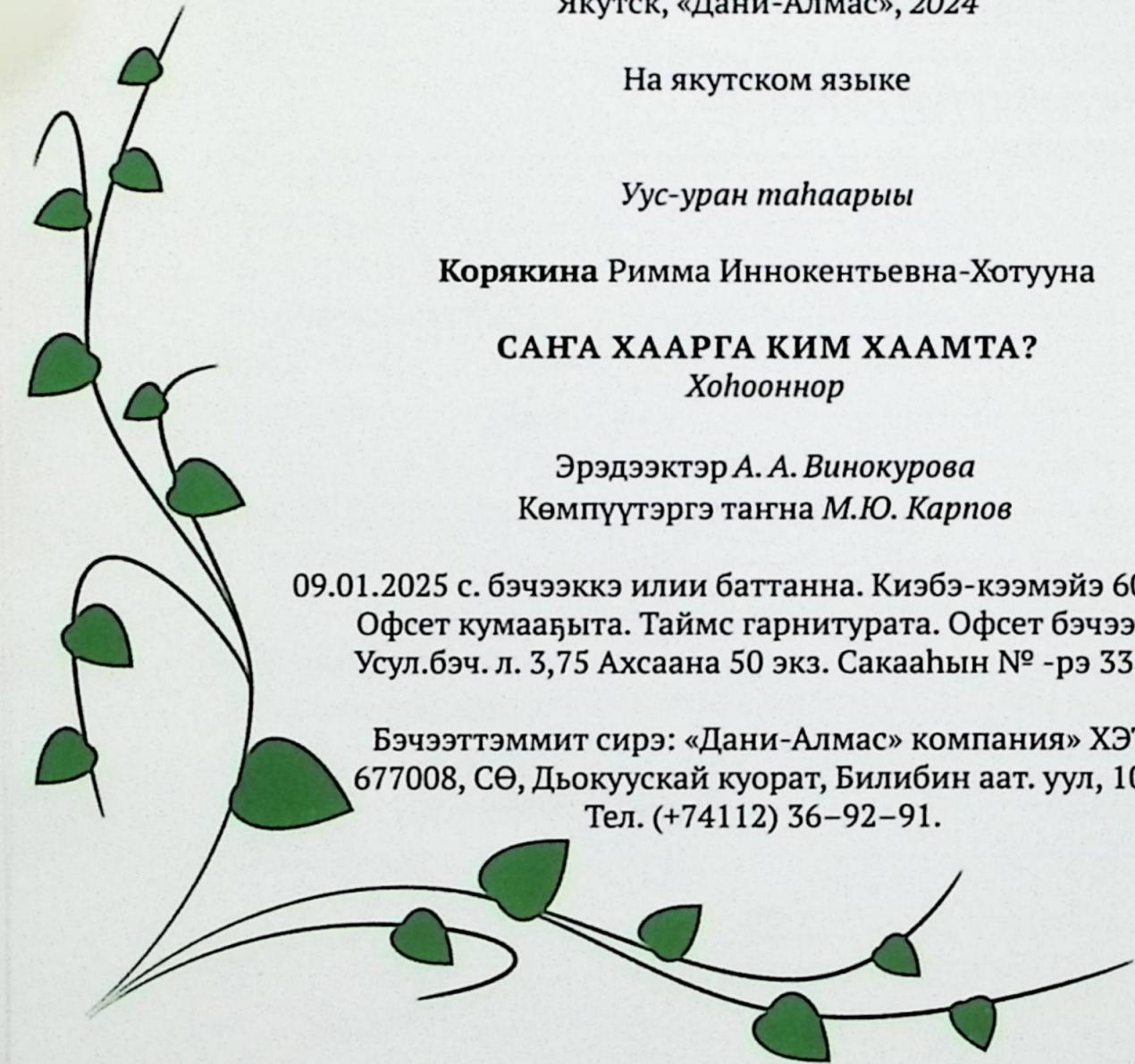

ИҮҮНЭЭБИТЭ

Аан тыл	3
Саһыл	4
Куобах	5
Эхэ	6
Бөрө	7
Моёгтой	8
Таба	9
Тайах	10
Туртас	11
Сиэгэн	12
Тиинг	13
Киис	14
Бэдэр	15
Кырынаас	16
Андаатар	17
Кырса	18
Кулааһай	19
Чубуку	20
Бүүчээн	21
Дьабарааскы	22
Үрүнг эхэ	23
Кутуяах	24
Күтэр	25
Солондо	26
Таарбааһан	27
Тирий кынат	28
Сарыы кынат	29
Остуоруйалар, тэттик хоһооннор	30
Согүй	31
Кутуяах туһунан остуоруйа	32
Кэһэ	33

Пятачок-сибииинньэ оюто	34
Туллуктар	35
Ымыы чыычаах	36
Хорсун куобахчаан	37
Сарыабына баңа	38
Түүн	39
Сайын кэлбит	40
Кубалар	41
Санга хаарга ким хаамта?	42
Саас кэллэ	43
Улар	44
Баңа	45
Көрдөөх футбол	46
Кымырдаңас	47
Этинг эрэ миэхэյэ	48
Чоппуускалар	49
Остуоруяа дойдугун дъиктитэ	
(Пьеса-туруоруу)	50

Литературно-художественное издание

Корякина Римма Иннокентьевна-Хотууна

ЧЬИ СЛЕДЫ НА СНЕГУ?

Стихи

Якутск, «Дани-Алмас», 2024

На якутском языке

Уус-уран танаарыы

Корякина Римма Иннокентьевна-Хотууна

САНА ХААРГА КИМ ХААМТА?

Хохоннор

Эрэдээктэр *A. A. Винокурова*

Көмпүүтэргэ тангна *M.Ю. Карпов*

09.01.2025 с. бэчээккэ илии баттанна. Киэбэ-кээмэйэ 60×84^{1/16}
Офсет кумааңыта. Таймс гарнитурата. Офсет бэчээтэ.
Усул.бэч. л. 3,75 Ахсаана 50 экз. Сакааһын № -рэ 3381.

Бэчээттээмmit сирэ: «Дани-Алмас» компания» ХЭТ.
677008, СӨ, Дьокууский куорат, Билибин аат. уул, 10А.
Тел. (+74112) 36-92-91.

**Корякина Римма
Иннокентьевна-ХОТУУНА**
Поэтесса, прозаик,
оюу суройааччыта.

Суройааччылар сойуустарын норуоттар икки ардыларынааңы түмсүүтүн, Саха Өрөспүүбүлүкэтин Суройааччыларын сойууһун чилиэнэ, Саха Өрөспүүбүлүкэтин култууратын туйгуна.

«Чурапчы» айар-суройар литературнай түмсүү сала-йааччыта.

Уон биир кинигэ ааптара.

Оюлорго аналлаах дъикти оствуоруайлардаах, хомо-җой хоһооннордоох хас да кинигэллээх. 18 хоһоон хомууриньугун хомуйан онгорбута. 22 хомууриньукка хоһоонноро киирбиттэрэ.

Хоһоонноро, кэпсээннэрэ, пъесалара өрөспүүбүлүкэ бары сурунаалларыгар, ханыаттарыгар тиһигин быспак-ка бэчээттэнэллэр.

Өрөспүүбүлүкэңэ ыытыллар хоһоон, кэпсээн күрэх-тэрин элбэх төгүллээх кыайыылааџа, «Дани-Алмас» ком-пания «Тобуруокап көмүс күһүнэ», «Дён-сэргэ биһирэ-билэ» анал бириистэрин ханаайката.

«Саха» НКИХ ТВ ханаалыгар «Саха суола» Наталья Михалева-Сайа ынгырытынан «Хотууна — Айыныт» диэн биэриитигэр кыттыны ылбыта.

Саха Кэнгириэнин иккис сийиэхин делегата. СӨ Суройааччыларын сойууһун сэттис сийиэхин кыттыылааџа. 24-с Эдэр суройааччылар сүбэ мунњахтарын ынгырылаах ыалдыта.

Идэтинэн эмчит, фельдшер-акушерка. Дъааны улуу-хуттан төрүттээх, Чурапчыга олорор.